

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل

۱-۶ هوادر $35^{\circ}C$ ، $105kPa$ از درون یک کانال مستطیلی به ابعاد $100mm \times 150mm$ در یک سیستم گرمایش جریان دارد. آهنگ حجمی جریان $0.015m^3/s$ است. سرعت هوای جریان یافته در کانال را بیابید.

$$\dot{V} = aV \Rightarrow V = \frac{\dot{V}}{A} = \frac{0.015}{0.1 \times 0.15} = 1 \text{ m/s}$$

حل:
داریم:

۲-۶ یک دیگ بخار جریان پایای $5000kg/h$ آب مایع را در $5MPa$ ، $20^{\circ}C$ دریافت می کند. و آنرا تا فشار $4.5MPa$ و دمای $450^{\circ}C$ گرم می کند کمترین سطح مورد نیاز برای لوله های ورودی و خروجی در صورتیکه سرعت در لوله ها بیش از 20 m/s نباشد بدست آورید.

حل:
ورودی:

$$\text{از جدول (B.1.4)} \Rightarrow v_1 = 0.00100m^3/kg \quad P_1 = 5MPa \quad , \quad T_1 = 20^{\circ}C \quad , \quad v_1 = 20m/s$$

$$\dot{m} = 5000 \text{ kg/h} = \frac{50}{36} \text{ kg/s}$$

$$\dot{m}_1 = \dot{m}_2 = \frac{50}{36} \text{ kg/s}$$

معادله پیوستگی:

$$\text{خروجی:} \quad P_2 = 4.5MPa \quad , \quad T_2 = 450^{\circ}C \quad , \quad v_2 = 20m/s \Rightarrow v_2 = 0.07074m^3/kg$$

$$\dot{m}_1 = \frac{A_1 v_1}{v_1} = \frac{50}{36} \Rightarrow A_1 = 0.6944 \times 10^{-4} m^2 = 0.6944 \text{ cm}^2$$

$$\dot{m}_2 = \frac{A_2 V}{v_2} = \frac{50}{36} \Rightarrow A_2 = 4.9153 \times 10^{-3} m^2 = 49.153 cm^2$$

۳-۶ یک شرکت توزیع گاز طبیعی، گاز متان را در $200kPa$ ، $275K$ درون خط لوله توزیع می کند. سرعت متوسط جریان بطور دقیق معادل $5.5m/s$ در یک لوله با قطر $50cm$ اندازه گیری شده است. اگر $\pm 2\%$ عدم قطعیت در اندازه گیری سرعت وجود داشته باشد. دبی جرمی جریان را چگونه ارزیابی می کنید؟

حل:

گاز متان: بخار فوق گرم $200kPa$, $275 \Rightarrow v = 0.70931 m^3/kg$

$$\dot{m} = \frac{AV}{v} = \frac{(\frac{\pi \times 0.5^2}{4}) \times 5.5}{0.70931} = 1.52 kg/s \pm 2\%$$

چون اندازه گیری v ، مستقل از سرعت است مقدار خطا در اندازه گیری سرعت عیناً در مقدار دبی محاسبه شده اثر می گذارد.

۴-۶ گاز نیتروژن در یک لوله به قطر $50mm$ در $15^\circ C$ ، $200kPa$ جریان دارد و با آهنگ جرمی $0.05kg/s$ به یک شیر نیمه بسته می رسد. اگر بعد از عبور از شیر $30kPa$ افت فشار بوجود آمده و هیچ تغییر دمایی مشاهده نشود سرعتها را قبل و بعد از شیر بیابید.

حل:

داریم: $T_i = T_e = 15^\circ C = 288.15K$

$$\dot{m} = \frac{VA}{v} \Rightarrow v = \frac{\dot{m}v}{A} = \frac{4vm}{\pi d^2} = 25.4648 v$$

بادرون یابی از جدول B.6.2 داریم: $v_i = v_{15^\circ C, 200kPa} = 0.427356 m^3/kg$

$$\Rightarrow v_i = 25.4648 v_i = 10.8825 m/s$$

بادرون یابی از جدول B.6.2 داریم: $v_{15^\circ C, 100kPa} = 0.85497 m^3/kg$

$$\Rightarrow v_e = v_{15^\circ C, 100kPa} = 0.55564 m^3/kg$$

$$\Rightarrow v_e = 25.4648 v_e = 14.1493 m/s$$

۵-۶ بخار اشباع R-134a از بخارزای (اوپراتور) یک سیستم پمپ گرمایی در $10^\circ C$ با آهنگ جرمی $0.1 kg/s$ خارج می شود. اگر سرعت خنک کننده R-134a حداکثر به $7m/s$ محدود باشد، کوچکترین قطر لوله مورد استفاده را تعیین کنید.

حل:

$$T=10^{\circ}\text{C}, x=1, \dot{m}=0.1\text{kg/s}, A=? \Rightarrow v=v_g=0.04945\text{m}^3/\text{kg} \quad (R-134a)$$

$$\dot{m}=\frac{AV}{v} \Rightarrow A=7.065 \times 10^{-4}\text{m}^2=7.065\text{cm}^2$$

۶-۶ بخار در 3MPa , 400°C بادی حجمی $5\text{m}^3/\text{s}$ وارد یک توربین می شود. ۱۵٪ از جریان جرمی ورودی در 600kPa , 200°C برداشت می شود. بقیه جریان در 20kPa و کیفیت ۹۰٪ و سرعت 20m/s از توربین خارج می شود. دبی جریان برداشت شده و قطر لوله خروجی نهایی از توربین را محاسبه کنید.

حل:

$$400^{\circ}\text{C}, 3\text{MPa} \rightarrow v_i=0.09936\text{m}^3/\text{kg} \quad \text{حالت ورودی:}$$

$$\dot{m}_i=\frac{\dot{V}_i}{v_i}=\frac{5}{0.09936}=50.322\text{kg/s}$$

$$\dot{m}_{e1}=0.15 \times \dot{m}_i=7.55\text{kg/s}$$

حالت جریان برداشت شده: بخار فوق گرم

$$600\text{kPa}, 200^{\circ}\text{C} \rightarrow v_{e1}=0.35202\text{m}^3/\text{kg}$$

$$\dot{V}_{e1}=\dot{m}_{e1} \times v_{e1}=7.55 \times 0.35202=2.66\text{m}^3/\text{s} \quad \text{دبی حجمی جریان برداشت شده:}$$

حالت جریان خروجی:

$$20\text{kPa}, 90\% \rightarrow v_f=0.001017\text{m}^3/\text{kg}, v_{fg}=7.64835\text{m}^3/\text{kg} \rightarrow$$

$$v_{e2}=v_f+x_{e2}v_{fg}=6.8845\text{m}^3/\text{kg}$$

$$\dot{m}_{e2}=\dot{m}_i-\dot{m}_{e1}=50.322-7.55=42.772\text{kg/s}$$

$$\dot{m}_{e2}=\frac{A_{e2}v_{e2}}{v_{e2}} \Rightarrow \frac{A_{e2} \times 20}{6.8845}=42.772 \Rightarrow A_{e2}=\frac{\pi D^2}{4}=14.72$$

$$\Rightarrow D=4.33\text{m}$$

۶-۷ یک پمپ، آب 10°C را از رودخانه در 95kPa دریافت کرده و به یک کانال آبیاری در ارتفاع 20m بالاتر از سطح رودخانه می رساند. قطر تمام لوله ها 0.1m و آهنگ جرمی جریان 15kg/s است. با فرض اینکه فشار خروجی پمپ طوری باشد که برای رساندن آب به ارتفاع 20m با فشار 100kPa کفایت کند، کار جرمی ورودی / خروجی، به از پمپ را یافته و انرژی

جنبشی جریان را بدست آورید.

حل:

بافرض سیال تراکم ناپذیر برای آب داریم:

$$v_w = Cte$$

$$P = 95 kPa \Rightarrow T_{sat} = 98^\circ C \Rightarrow v = v_f)_{98^\circ C} = 0.0010 m^3/kg$$

$$\dot{m} = \frac{VA}{v} \Rightarrow v = \frac{\dot{m}v}{A} = 1.91 m/s \Rightarrow \frac{v^2}{2} = 1.82 J/kg$$

$$P_e = 100 + \rho gh = 100 + \frac{gh}{v} = 100 + \frac{9.81 \times 20}{0.001} \times \frac{1 kPa}{1000 Pa} = 296.2 kPa$$

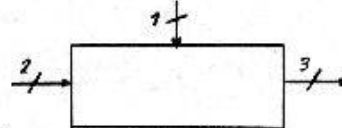
$$\dot{W}_i = \dot{m}_i P_i v_i = -1.43 kW$$

$$\dot{W}_e = \dot{m}_e P_e v_e = 4.44 kW$$

۸-۶ یک دی سوپرهیتر بخار آب فراگرم را با آب مایع به نسبتی مخلوط می کند که خروجی بخار آب اشباع است و هیچ تبادل گرمایی باخارج انجام نمی پذیرد. حالات ورودی برای بخار آب فراگرم $5 MPa$, $400^\circ C$ یا آهنگ جرمی $0.5 kg/s$ و برای آب مایع $5 MPa$, $40^\circ C$ می باشد. اگر خروجی بخار آب اشباع در $5 MPa$ باشد، آهنگ جرمی جریان آب مایع را محاسبه کنید.

حل:

$$SSSF \Rightarrow \frac{dE_{c.v.}}{dt} = 0$$

فرایند:

$$\sum \dot{m}_i = \sum \dot{m}_e \Rightarrow \dot{m}_1 + \dot{m}_2 = \dot{m}_3$$

معادله پیوستگی:

$$(1) \text{ ورودی: } P_1 = 5 MPa, T_1 = 400^\circ C, \dot{m}_1 = 0.5 kg/s \Rightarrow h_1 = 3195.64$$

$$(2) \text{ ورودی: } P_2 = 5 MPa, T_2 = 40^\circ C \Rightarrow h_2 = 171.95 \text{ (B.1.4) جدول}$$

$$(3) \text{ خروجی: } P_3 = 4.5 MPa, x = 1 \Rightarrow h_3 = 2798.29 \text{ (B.1.3) جدول}$$

$$\dot{Q} + \sum \dot{m}_i h_i = \sum \dot{m}_e h_e + \dot{W} \quad \dot{Q} = 0, \dot{W} = 0 \text{ قانون اول برای حجم کنترل}$$

$$\Rightarrow \dot{m}_1 h_1 + \dot{m}_2 h_2 = \dot{m}_3 h_3 = (\dot{m}_1 + \dot{m}_2) h_3 \Rightarrow \dot{m}_1 (h_1 - h_3) = \dot{m}_2 (h_3 - h_2)$$

$$\Rightarrow \dot{m}_2 = 0.0756 kg/s$$

[افت فشار از ورودی تا خروجی مربوط به اصطکاکهای داخلی در دی سوپرهیتر است]

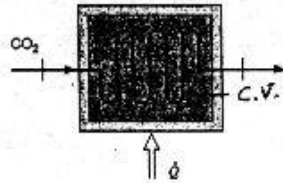
۹-۶ دی اکسیدکربن به صورت حالت پایا-جریان پایا در $15^\circ C$, $300 kPa$ وارد یک گرمکن می شود و در $1200^\circ C$, $275 kPa$ از آن خارج می شود، تغییرات در انرژیهای جنبشی و

تخلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۴۱

پتانسیل ناچیزاند. مقدار انتقال حرارت لازم برای هر کیلو گرم دی اکسید کربن جریان بیافته در گرمکن را حساب کنید.

حل:

گرمکن را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم با صرف نظر از تغییرات انرژی جنبشی و پتانسیل:

$$T_i = 288.1K, T_e = 1473.1K$$

$$1st\ law: C.V.: q + h_i = w + h_e$$

$$w = 0 \Rightarrow q = h_e - h_i$$

$$q = (60142.11 - (-344.78)) \text{ (جدول 4.8)}$$

$$q = 60486.89 \text{ kJ/kmol}$$

$$1\text{kJ/kg} = 1\text{kJ/kmol} \times \frac{1\text{ kmol}}{M\text{ kg}}, M_{CO_2} = 44.01$$

$$\Rightarrow q = \frac{60486.89}{44.01} = 1374 \text{ kJ/kg}$$

۱۰-۶ نیتروژن مایع اشباع در 500kPa با آهنگ جرمی 0.005 kg/s وارد یک دیگ بخار SSSF شده و بصورت بخار اشباع خارج می شود. این بخار سپس در همان 500kPa وارد یک فراگرمکن شده و در 275K ، 500kPa خارج می شود. میزان انتقال گرما را در دیگ بخار و فراگرمکن بیابید.

حل: ابتدا مقدار مورد نیاز برای حل مساله را می یابیم:

بادرون یابی از جدول B.6.1 داریم:

$$P = 500\text{kPa} \Rightarrow T_{sat} = 93.98\text{K} \Rightarrow h_f = -86.832 \text{ kJ/kg}, h_g = 86.0783 \text{ kJ/kg}$$

بادرون یابی از جدول B.6.2 داریم:

$$P = 500\text{kPa}, T = 275\text{K} \Rightarrow h_c)_{S.H.} = 284.06 \text{ kJ/kg}$$

دیگ بخار = C.V.1 داریم: بقای جرم $\dot{m}_e = \dot{m}_i = \dot{m}$

$$1st\ law: q_b + h_i = w_b + h_e \Rightarrow q_b = h_e - h_i = h_g - h_f = 172.91 \text{ kJ/kg}$$

$$w_b = 0 \Rightarrow \dot{Q}_b = \dot{m}q_b = 0.8646 \text{ kW}$$

فراگرمکن = C.V.2 داریم: بقای جرم $\dot{m}_e = \dot{m}_i = \dot{m}$

$$\begin{aligned} 1st\ law: \quad q_{S.H.} + h_i &= w_{S.H.} + h_e \Rightarrow q_{S.H.} = h_e - h_i = 284.06 - 86.0783 \\ w_{S.H.} &= 0 \Rightarrow q_{S.H.} = -197.98\ kJ/kg \end{aligned}$$

$$\Rightarrow Q_{S.H.} = m q_{S.H.} = 0.9899\ kW$$

۱۱-۶ لوله بخار یک ساختمان به ارتفاع $1500\ m$ ، بخار ابرگرم رادر $200\ kPa$ در سطح زمین دریافت می کند. در طبقه فوقانی فشار $125\ kPa$ بودن و اتلاف گرمادر لوله ها $110\ kJ/kg$ است. دمای نهایی چقدر باشد تا هیچ آبی درون لوله چگالیده نشود.

حل:

$$P_1 = 200\ kPa, \quad T_1 = ?, \quad Z_1 = 0 \quad (1) \text{ بخار مافوق گرم:}$$

$$P_2 = 125\ kPa, \quad Z_2 = 1500\ m, \quad x = 1 \quad (2)$$

$$h_2 = h_{2g} = u_{2g} + P_2 v_{2g} = 2685.35\ kJ/kg \quad q_{12} = -110\ kJ/kg$$

$$\frac{dE_{cv}}{dt} = 0 \quad (\text{فرایند: SSSF})$$

$$(gZ_1 = 0, \quad W = 0) \quad q + (h_1 + gZ_1) - (h_2 + gZ_2) + W \Rightarrow h_1 = 2810\ kJ/kg$$

T	h
150	2768.80

$$P = 200\ kPa \quad T_1 = ? \quad 2810 \Rightarrow T_1 = 170.3^\circ C$$

$$200 \quad 2870.46$$

۱۲-۶ در یک مولد بخار آب مایع متراکم در $10\ MPa, 30^\circ C$ بادی حجمی $3\ L/s$ وارد یک لوله به قطر $30\ mm$ می شود و بخار آب در $400^\circ C, 9\ MPa$ از لوله خارج می شود آهنگ انتقال حرارت به آب راباید.

$$V_i = 0.003\ m^3/s \quad \text{حل: مولد رابه عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم:}$$

$$10\ MPa, \quad 30^\circ C \rightarrow v_i = 0.001\ m^3/kg, \quad h_i = 134.84\ kJ/kg \quad \text{حالت ورودی:}$$

$$\dot{m}_i = \frac{V_i}{v_i} = \frac{0.03}{0.001} = 3\ kg/s$$

حالت خروجی: بخار فوق گرم

$$9\ MPa, \quad 400^\circ C \rightarrow v_e = 0.02993\ m^3/kg, \quad h_e = 3117.76\ kJ/kg$$

$$\dot{m}_i = \dot{m}_e = 3\ kg/s \quad \text{فرایند SSSF:}$$

$$\frac{A_i V_i}{v_i} = \dot{m}_i \Rightarrow \frac{(\frac{\pi \times 0.03^2}{4}) \times v_i}{0.001} = 3 \Rightarrow v_i = 4.24 \text{ m/s}$$

$$\frac{A_e V_e}{v_e} = \dot{m}_e \Rightarrow \frac{(\frac{\pi \times 0.03^2}{4}) \times V_e}{0.02993} = 3 \Rightarrow V_e = 127 \text{ m/s}$$

پانچیزگرفتن تغییرات انرژی پتانسیل:

$$1st \text{ law: } C.V.: \dot{Q} + \dot{m}_i \left(h_i + \frac{V_i^2}{2} \right) = \dot{W} + \dot{m}_e \left(h_e + \frac{V_e^2}{2} \right)$$

$$\dot{W} = 0 \Rightarrow \dot{Q} = 3 \left(3117.76 + \frac{127^2}{2 \times 1000} \right) - 3 \left(134.84 + \frac{4.24^2}{2 \times 1000} \right)$$

$$\dot{Q} = 8973 \text{ kJ}$$

برای آنکه جوابها بر حسب kJ بدست آید باید جمله $\frac{V^2}{2}$ بر 1000 تقسیم شود.
۱۳-۶ یک مبادله کن گرمایی برای خنک کردن جریان هوا از $800K$ به $360K$ ، هر دودر $1MPa$ ،
بکار می رود، شکل ۱۳-۶، مایع خنک کننده، جریان آب در $15^\circ C$ و $0.1MPa$ می باشد.
اگر آب بصورت بخار اشباع خارج شود. نسبت آهنگهای جرمی، $\frac{\dot{m}_{Water}}{\dot{m}_{Air}}$ را بیابید.

حل:

ابتدا هر جریان را به عنوان حجم کنترل

در نظر می گیریم از قانون بقای جرم داریم:

$$C.V.1: \dot{m}_{i,W} = \dot{m}_{e,W} = \dot{m}_{Water} = \dot{m}_W$$

$$C.V.2: \dot{m}_{i,a} = \dot{m}_{e,a} = \dot{m}_{Air} = \dot{m}_a$$

اگر کل مبادله کن را به عنوان حجم کنترل در نظر بگیریم داریم:

$$C.V.3: 1st \text{ law} \Rightarrow \sum \dot{m}_i h_i = \sum \dot{m}_e h_e$$

$$\Rightarrow \dot{m}_a h_{i,a} + \dot{m}_W h_{i,W} = \dot{m}_a h_{e,a} + \dot{m}_W h_{e,W}$$

$$\Rightarrow \dot{m}_a (h_{i,a} - h_{e,a}) = \dot{m}_W (h_{e,W} - h_{i,W})$$

$$\Rightarrow \frac{\dot{m}_W}{\dot{m}_a} = \frac{h_{i,a} - h_{e,a}}{h_{e,W} - h_{i,W}}$$

$$h_{i,W} = h_f)_{15^\circ C} = 62.98 \text{ kJ/kg}$$

برای آب از جدول B.1.1 داریم:

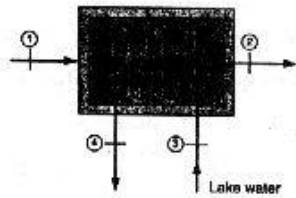
برای آب از جدول B.1.2 داریم: $h_{ew} = h_g)_{0.1MPa} = 2675.46 \text{ kJ/kg}$

برای هوا از جدول A.7 داریم: $h_{ia} = 822.202 \text{ kJ/kg}$, $h_{ea} = 360.863 \text{ kJ/kg}$

$$\Rightarrow \frac{\dot{m}_{water}}{\dot{m}_{air}} = \frac{\dot{m}_w}{\dot{m}_a} = \frac{822.202 - 360.863}{2675.46 - 62.98} = 0.17659$$

۱۴-۶ یک چگالنده (مبادله کن گرمایی) جریان 1 kg/s آب رادر 10 kPa از 300°C به مایع اشباع در 10 kPa می رساند، شکل ۱۴-۶، عمل خنک کردن بوسیله آب یک دریاچه در 20°C انجام می گیرد و آب برگشتی در 30°C قرار دارد. برای چگالنده عایق، آهنگ جریان آب خنک کن را بیابید.

حل:

$$\begin{cases} \dot{m}_1 = \dot{m}_2 = 1 \text{ kg/s} \\ P_1 = 10 \text{ kPa} \Rightarrow h_1 = 3076.51 \\ T_1 = 300^\circ \text{C} \end{cases} \quad (1)$$

$$P = 10 \text{ kPa} , x = 0 \Rightarrow h_2 = h_{2f} = u_f + Pv_f = 191.81 \text{ kJ/kg} \quad (2)$$

$$T = 20^\circ \text{C} , h_3 = h_{3f} = 83.94 \text{ kJ/kg} , m_3 = m_4 = ? \quad (3)$$

$$T = 30^\circ \text{C} , h_4 = h_{4f} = 125.77 \text{ kJ/kg} \quad (4)$$

$$\left[\frac{dE_{cv}}{dt} = 0 \right] , \text{ فرایند: SSSF}$$

$$Q + \sum \dot{m}_i h_i = \sum \dot{m}_e h_e + W \quad (Q=0 , W=0) \text{ قانون اول برای حجم کنترل}$$

$$\Rightarrow \dot{m}_1 h_1 + \dot{m}_3 h_3 = \dot{m}_2 h_2 + \dot{m}_4 h_4 \Rightarrow \dot{m}_1 (h_1 - h_2) = \dot{m}_3 (h_4 - h_3)$$

$$\Rightarrow \dot{m}_3 = 68.96 \text{ kg/s}$$

۱۵-۶ دو کیلوگرم آب از شرایط اولیه 20°C , 500 kPa تا درجه حرارت 1700°C طی یک فرایند فشار ثابت (SSSF) گرم می شود. دقیق ترین تخمین برای حرارت منتقل شده را بیابید.

حل:

$$\text{شرایط ورودی: } 20^\circ \text{C} , 500 \text{ kPa} \rightarrow \text{مایع متراکم} \rightarrow h_i \approx h_f |_{20^\circ \text{C}} = 83.94 \text{ kJ/kg}$$

$$\text{شرایط خروجی: } 1700^\circ \text{C} = 1973.1 \text{ K} , 500 \text{ kPa}$$

$$T_{cr} = 647.3 \text{ K} \ll 1973.1, \quad P_{cr} = 22.12 \text{ MPa} \gg 500 \text{ kPa}$$

بخار در حالت مافوق بحرانی است و تقریباً مانند گاز ایده ال رفتار می کند.

$$\bar{h}_e - \bar{h}_{298}^{\circ} = 71420.94 \text{ kJ/kmol} \times \frac{1 \text{ kmol}}{18.015 \text{ kg}} = 3964.52 \text{ kJ/kg} \quad \text{جدول (A.8)}$$

$$\bar{h}_{1573.1} - \bar{h}_{298}^{\circ} = 51627.09 \text{ kJ/kmol} \times \frac{1 \text{ kmol}}{18.015 \text{ kg}} = 2865.78 \text{ kJ/kg}$$

جدول (B.1.1)

$$P = 500 \text{ kPa}, \quad T = 1300^{\circ}\text{C} = 1573.1^{\circ}\text{C} \rightarrow h_{1300^{\circ}\text{C}} = 5408.57 \text{ kJ/kg}$$

$$\text{1st law: C.V.: } q + h_i = w + h_e \Rightarrow q = h_e - h_i = (h_e - h_{1300^{\circ}\text{C}}) + h_{1300^{\circ}\text{C}} - h_i$$

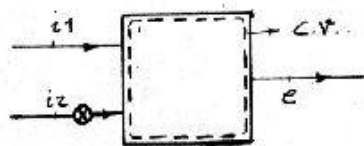
$$\Rightarrow q = (3964.52 - 2865.78) + 5408.57 - 83.94 = 6423.37 \text{ kJ/kg}$$

$$Q = -mq = 2 \times 6423.37 = 12846.7 \text{ kJ}$$

جمله $h_e - h_{1300^{\circ}\text{C}}$ نشانگر اختلاف آنتالپی بین آب در خروجی و در 1300°C در حالت ایده ال است. جمله $h_{1300^{\circ}\text{C}} - h_i$ نشانگر اختلاف آنتالپی بین آب در 1300°C در حالت واقعی و آب در ورودی است. به علت اینکه جمله اول فقط اختلاف مقادیر آنتالپی را بدست می دهد، با اضافه کردن آن به جمله دوم که مقادیر آنتالپی را از جدول آب در حالت رفتار واقعی بدست می دهد مقدار $h_e - h_i$ بطور صحیح تعیین می شود. اختلاف جزئی که بین جواب کتاب و این مقدار مشاهده می شود به دلیل استفاده از درونمایی خطی و استفاده از h_f بجای h_m مترکم در روابط است.

۱۶-۶ یک اتاقک آمیزش دارای انتقال گرما، میزان 2 kg/s ، $R-22$ رادر 1 MPa ، 40°C از یک خط و میزان 1 kg/s ، $R-22$ دیگر رادر 30°C و کیفیت 50% از خط دیگری که بایک شیر به اتاقک وصل شده است دریافت می کند. جریان خروجی در 1 MPa ، 60°C قرار دارد. میزان انتقال حرارت به اتاقک آمیزش را بیابید.

حل:

$$\frac{dm_{C.V.}}{dt} + \sum m_e - \sum m_i = 0 \quad \text{بقای جرم}$$

$$\frac{dm_{C.V.}}{dt} = 0 \Rightarrow \sum m_e = \sum m_i \quad (\text{فرایند SSSF})$$

$$\Rightarrow m_e = 1 + 2 = 3 \text{ kg/s}$$

$$h_{i1} = 271.04 \text{ kJ/kg}$$

از جدول B.4.2 داریم:

۱۴۶ / تشریح مسائل میانی ترمودینامیک کلاسیک

از جدول B.4.1 داریم: $T = 30^\circ C \Rightarrow h_f = 81.25 \text{ kJ/kg}$, $h_{fg} = 177.87 \text{ kJ/kg}$

$$\Rightarrow h_{12} = h_f + x h_{fg} = 170.19 \text{ kJ/kg}$$

از جدول B.4.2 داریم: $h_c = 286.97 \text{ kJ/kg}$

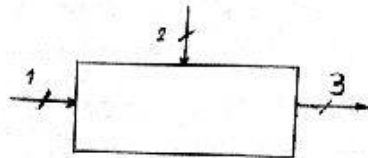
$$1st \text{ law: } \dot{Q}_{C.V.} + \sum \dot{m}_i h_i = \frac{dE_{C.V.}}{dt} + \dot{W}_{C.V.} + \sum \dot{m}_e h_e$$

$$\frac{dE_{C.V.}}{dt} = 0 \Rightarrow \dot{Q}_{C.V.} = \sum \dot{m}_e h_e - \sum \dot{m}_i h_i \quad (\dot{W}_{C.V.} = 0) \quad , \quad (\text{فرایند SSSF})$$

$$\Rightarrow \dot{Q}_{C.V.} = 3 \times 286.97 - 2 \times 171.04 - 1 \times 170.19 = 148.64 \text{ kW}$$

۱۷-۶ مایع متراکم R-22 در 1.5 MPa و $10^\circ C$ در یک فرایند SSSF با بخار اشباع R-22 در 1.5 MPa مخلوط می شود. دبی جرمی سرد و جریانی 0.1 kg/s است و جریانی نهایی در 1.2 MPa و با کیفیت 85% خارج می شود. آهنگ انتقال حرارت به محفظه آمیزش را بدست آورید.

حل:

1) ورودی: $P_1 = 1.5 \text{ MPa}$, $T_1 = 10^\circ C$

خواص مایع متراکم با خواص مایع اشباع در همان دما با تقریب خوب برابر است.

$$h_1 = h_f)_{10^\circ C} = 56.46 \text{ kJ/kg}$$

2) ورودی: $P_2 = 1.5 \text{ MPa}$, $x = 1$, $\dot{m}_1 = \dot{m}_2 = 0.1 \text{ kg/s}$

درون یابی از جدول (B.4.1)

P	h_g
1354.8	260.22

$$1500 \quad h_2 = ? \Rightarrow h_2 = 261 \text{ kJ/kg}$$

1533.5	261.15
--------	--------

3) خروجی: $P_3 = 1.2 \text{ MPa}$, $x = 85\%$

درون یابی از جدول (B.4.1)

P	h_g	h_{fg}
1191.9	81.25	177.87
1200	?	?
1354.4	87.70	172.52

$$\Rightarrow \begin{cases} h_{2f} = 81.57 \text{ kJ/kg} \\ h_{2fg} = 177.6 \text{ kJ/kg} \end{cases}$$

تخلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۴۷

$$h_3 = h_{3f} + x h_{3fg} = 232.53 \text{ kJ/kg}$$

$$\dot{m}_1 + \dot{m}_2 = \dot{m}_3 = 0.2 \text{ kg/s}$$

معادله پیوستگی:

$$W=0 \quad \dot{Q} + \sum \dot{m}_i h_i = \sum \dot{m}_e h_e + W$$

قانون اول برا حجم کنترل:

$$\Rightarrow \dot{Q} + \dot{m}_1 h_1 + \dot{m}_2 h_2 = \dot{m}_3 h_3 \quad \Rightarrow \dot{Q} = 14.76 \text{ kW}$$

۱۸-۶ گاز نیتروژن در شرایط 400K , 200kPa با سرعت بسیار کم به یک نازل همگرا جریان می یابد. این جریان در 330K , 100kPa خارج می شود می شود. اگر نازل عایق باشد، سرعت خروجی را بیابید.

حل:

حجم درونی نازل از ورودی تا خروجی را حجم کنترل در نظر می گیریم فرایند SSSF است:

شرایط ورودی: نیتروژن رفتار گاز ایده آل دارد $\Rightarrow 400\text{K}$, 200kPa

شرایط خروجی: نیتروژن رفتار گاز ایده آل دارد $\Rightarrow 330\text{K}$, 100kPa

$$C_p = 1.042 \text{ kJ/kg.K}$$

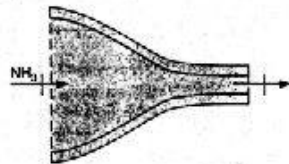
$$1st \text{ law: } C.V.: \quad q + h_1 + \frac{V_1^2}{2} = w + h_e + \frac{V_e^2}{2} \Rightarrow q = C_p(T_e - T_1) + \frac{1}{2}(V_e^2 - V_1^2)$$

$$0 = 1.042(330 - 400) + \frac{1}{2000}(V_e^2 - 0) \Rightarrow V_e = 382 \text{ m/s}$$

۱۹-۶ بخار آب گرم آمونیاک در 20°C , 800kPa با سرعت ناچیز و جریان جرم پایای 0.01kg/s وارد یک نازل عایق می شود، شکل ۱۶-۶، آمونیاک با سرعت 450m/s و در فشار 300kPa از نازل خارج می گردد، دما (یا کیفیت اگر حالت اشباع باشد) و مساحت مقطع خروجی نازل را بیابید.

حل:

نازل را به عنوان حجم کنترل انتخاب می کنیم
داریم: فرایند SSSF

$$w = q = 0, \quad \dot{m}_e = \dot{m}_i = \dot{m}, \quad V_i = 0 \text{ m/s}$$

$$1st \text{ law: } q + h_1 + \frac{V_1^2}{2} = w + h_e + \frac{V_e^2}{2}$$

$$\Rightarrow h_1 = h_e + \frac{V_e^2}{2} \Rightarrow h_e = h_1 - \frac{V_e^2}{2} \quad (I)$$

$$h_1 = 1464.98 \text{ kJ/kg}$$

از جدول B.2.2 داریم:

۱۴۸ / تشریح مسائل میانی ترمودینامیک کلاسیک

$$P = 300 \text{ kPa} \Rightarrow T_{sat} = -9.24^\circ\text{C}, h_g = 1431.7 \text{ kJ/kg}, h_f = 137.89 \text{ kJ/kg}$$

$$I \Rightarrow h_e = 1464.9 \text{ (kJ/kg)} - \frac{(450)^2}{2} \text{ (J/kg)} \times 10^{-3} \text{ (kJ/J)} = 1363.65 \text{ kJ/kg} \quad (I)$$

$\Rightarrow h_f)_{300\text{kPa}} < h_e < h_g)_{300\text{kPa}}$ حالت خروجی دو فازه است

$$P = 300 \text{ kPa} \Rightarrow h_f = 137.89, h_g = 1431.7 \Rightarrow x_e = \frac{h_e - h_f}{h_g - h_f} = 0.95$$

$$300 \text{ kPa} \Rightarrow v_f = 0.001536, v_{fg} = 0.40637, v_e = v_f + x_e v_{fg}$$

$$\Rightarrow v_e = 0.38759 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$\dot{m} = \frac{VA}{v} \Rightarrow A = \frac{v\dot{m}}{V} = \frac{0.38759 \times 0.01}{450} = 0.086 \text{ cm}^2$$

۶-۲۰. هوادر شرایط 100 kPa ، 300 K و با سرعت 200 m/s وارد دیفیوزر (پخش کننده) می شود. سطح مقطع ورودی دیفیوزر 100 mm^2 و سطح مقطع خروجی آن 860 mm^2 است. سرعت در مقطع خروجی 20 m/s می باشد. فشار و درجه حرارت هوادر مقطع خروجی را تعیین کنید.

حل:

$$1) \text{ ورودی: } T_1 = 300 \text{ K}, P_1 = 100 \text{ kPa}$$

$$V_1 = 200 \text{ m/s}, A_1 = 100 \text{ mm}^2$$

$$2) \text{ خروجی: } A_2 = 860 \text{ mm}^2, V_2 = 20 \text{ m/s}$$

$$P_2 = ?, T_2 = ?$$

$$\frac{dE_{cv}}{dt} = 0 \quad (\text{فرایند: SSSF})$$

قانون اول برای حجم کنترل:

$$Q + \sum \dot{m}_i h_i = \sum \dot{m}_e h_e + W \Rightarrow \dot{m}_1 h_1 = \dot{m}_2 h_2 \quad (Q=0, W=0)$$

$$\dot{m}_1 = \dot{m}_2 \Rightarrow h_1 = h_2 \Rightarrow h_1 - h_2 = C_{p0}(T_1 - T_2) = 0 \Rightarrow T_1 = T_2 = 300 \text{ K}$$

$$\dot{m}_1 = \dot{m}_2 \Rightarrow \frac{A_1 V_1}{v_1} = \frac{A_2 V_2}{v_2}, P v = RT \Rightarrow \frac{P_1 A_1 V_1}{RT_1} = \frac{P_2 A_2 V_2}{RT_2}$$

$$\Rightarrow P_1 A_1 V_1 = P_2 A_2 V_2 \Rightarrow P_2 = 116.28 \text{ kPa}$$

۶-۲۱ یک دیفیوزر، گاز ایده‌الی رادر 100 kPa و 300 K با سرعت 250 m/s دریافت می کند و با سرعت 25 m/s به خارج هدایت می کند. اگر گاز مورد نظر آرگون، هلیوم یا نیتروژن باشد

درجه حرارت خروجی را تعیین کنید.

حل: حجم دیفیوزر از ورودی تا خروجی را حجم کنترل در نظر می گیریم فرایند SSSF است:

$$1st\ law: C.V.: q + h_i + \frac{V_i^2}{2} = w + h_e + \frac{V_e^2}{2}$$

سرعت ورودی را ناچیزی می گیریم: $w=0$, $q=0$

$$\Rightarrow 0 = h_e - h_i + \left(\frac{V_e^2}{2} - \frac{V_i^2}{2}\right) = C_p(T_e - T_i) + \frac{1}{2}(V_e^2 - V_i^2)$$

$$Ar: C_p = 0.52\text{ kJ/kg.K} \quad , \quad He: C_p = 5.193\text{ kJ/kg.K}$$

$$N_2: C_p = 1.042\text{ kJ/kg.K}$$

$$Ar: 0.52(T_e - 300) + \frac{1}{2000}(25^2 - 250^2) \Rightarrow T_e = 360\text{K}$$

$$He: 5.193(T_e - 300) + \frac{1}{2000}(25^2 - 250^2) \Rightarrow T_e = 306\text{K}$$

$$N_2: 1.042(T_e - 300) + \frac{1}{2000}(25^2 - 250^2) \Rightarrow T_e = 330\text{K}$$

۲۲-۶ جلوی یک موتورجت مانند دیفیوزر عمل کرده، و هوا را در 900 m/h ، 5°C - و 50 kPa

دریافت می کند و آنرا به سرعت 80 m/s نسبت به موتور، قبل از ورود به کمپرسور، می رساند.

اگر سطح مقطع جریان به 80% سطح مقطع ورودی کاهش یافته باشد، دما و فشار را در

ورودی کمپرسور بیابید.

حل:

از جدول A.5 داریم: $R_{air} = 0.287\text{ kJ/kg.K}$, $C_{pO} = 1.004\text{ kJ/kg.K}$

فرایند SSSF می باشد و با تبدیل واحدها داریم:

$$V_i = 900 \frac{\text{km}}{\text{h}} = 250\text{ m/s}$$

$$1st\ law: q + h_i + \frac{V_i^2}{2} = h_e + w + \frac{V_e^2}{2} \Rightarrow h_e - h_i = \frac{V_i^2}{2} - \frac{V_e^2}{2}$$

$$q = w = 0 \text{ در دیفیوزر داریم} \Rightarrow C_{pO}(T_e - T_i) = \frac{V_i^2 - V_e^2}{2}$$

$$\Rightarrow T_e = \frac{V_i^2 - V_e^2}{2C_{pO}} + T_i = \frac{1}{2 \times 1.004} (250^2 - 80^2) + 268.15 = 296.088\text{K}$$

$$\Rightarrow T_e = 22.94^\circ\text{C}$$

$$\dot{m}_i = \dot{m}_e \Rightarrow \frac{V_i A_e}{v_i} = \frac{V_e A_i}{v_e} \Rightarrow \frac{v_e}{v_i} = \frac{V_e A_e}{V_i A_i} \Rightarrow v_e = v_i \frac{V_e A_e}{V_i A_i}$$

بقای جرم:

$$\Rightarrow v_e = \frac{R_{air} T_i}{P_i} \times \frac{v_e A_e}{v_i A_i} \Rightarrow \frac{R_{air} T_e}{P_e} = \frac{R_{air} T_i}{P_i} \times \frac{v_e}{v_i} \times \frac{A_e}{A_i}$$

$$\Rightarrow P_e = P_i \frac{T_e}{T_i} \times \frac{A_i}{A_e} \times \frac{v_i}{v_e} \quad \left[\frac{A_e}{A_i} = 0.8 \text{ داریم} \right]$$

$$\Rightarrow P_e = 50 \times \frac{296.088}{268.15} \times \frac{1}{0.8} \times \frac{250}{80} = 215.662 \text{ kPa}$$

۲۳-۶ هلیم از 1.2 MPa ، 20°C ، تا فشار 100 kPa خفانش می یابد. قطر لوله خروجی چنان بزرگتر از لوله ورودی است که سرعت های ورودی و خروجی برابرند. دمای خروج هلیم و نسبت قطر ها را بیابید.

حل:

فرایند SSSF (از نوع خفانشی): $\frac{dE_{cv}}{dt} = 0$ ، $v_i = v_e \Rightarrow h_i = h_e$

(1) ورودی: $P_1 = 1.2 \text{ MPa}$ ، $T_1 = 20^\circ \text{C}$

(2) خروجی: $P_2 = 100 \text{ kPa}$ ، $T_2 = ?$

هلیم همانند گاز ایده آل عمل می کند.

$$h_1 = h_2 \Rightarrow h_1 - h_2 = C_{p0}(T_1 - T_2) = 0 \Rightarrow T_1 = T_2 = 20^\circ \text{C}$$

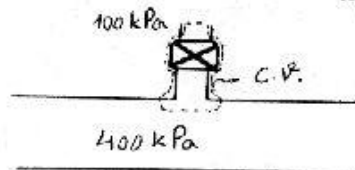
$$\dot{m}_1 = \dot{m}_2 \Rightarrow \frac{A_1 v_1}{v_1} = \frac{A_2 v_2}{v_2} \Rightarrow \frac{P_1 A_1 v_1}{RT_1} = \frac{P_2 A_2 v_2}{RT_2}$$

$$Pv = RT$$

$$\Rightarrow P_1 A_1 = P_2 A_2 \Rightarrow \frac{A_2}{A_1} = \left(\frac{D_2}{D_1} \right)^2 = 12 \Rightarrow \frac{D_2}{D_1} = 2\sqrt{3}$$

۲۴-۶ آب در یک لوله در 400 kPa جریان دارد و بخار اشباع از طریق یک شیردر 100 kPa از آن خارج می شود در هنگام خروج از شیردر ما چقدر است ؟ از تغییرات انرژی جنبشی و پتانسیل صرف نظر کرده و انتقال حرارت را ناچیز بگیرید.

حل:

حجم کنترلی مطابق شکل در نظر می گیریم:

حالت ورودی: $400 \text{ kPa} \rightarrow h_i = h_g \mid 400 \text{ kPa} = 2738.53 \text{ kJ/kg}$

$$1st\ law: C.V.: q + h_i = w + h_e, \quad q = w = 0$$

$$\Rightarrow h_i = h_e \Rightarrow h_e = 2738.53\text{kJ/kg}$$

حالت خروجی: $h_e = 2738.53\text{kJ/kg}$, $P = 100\text{kPa} \rightarrow T = 131^\circ\text{C}$
 ۶-۲۵ متان در 300K , 3MPa تا 100kPa خفانش می یابد. با فرض عدم تغییر انرژی جنبشی و رفتار گاز ایده آل برای متان دمای خروجی را بیابید. حل را با فرض رفتار حقیقی تکرار کنید.

حل:

درفرآیند خفانش با فرض مساله داریم:

$$1st\ law: h_i = h_e \quad \text{گاز ایده آل: } h_i = h_e \Rightarrow h_i - h_e = 0 \Rightarrow C_{p(O)}(T_i - T_e) = 0$$

$$\Rightarrow T_e = T_i = 300\text{K} \quad \text{[در گاز ایده آل آنتالپی فقط تابع دماست]}$$

$$h_i = h_e \quad \text{گاز حقیقی:}$$

$$h_i = 598.83\text{kJ/kg} \Rightarrow h_e = h_i = 598.83\text{kJ/kg} \quad \text{از جدول (B.7.2) داریم:}$$

با درون یابی از جدول B.7.2 داریم:

$$\begin{cases} h_e = 598.83\text{kJ/kg} \\ P_e = 100\text{kPa} \Rightarrow T_e = 286.98\text{K} \end{cases}$$

مشاهده می شود در صورت ایده آل فرض کردن متان در مساله فوق مرتکب 4.54% خطای شویم.
 ۶-۲۶ آب در شرایط 1.5MPa , 150°C توسط یک شیر بطور آدیاباتیک تا فشار 200kPa تحت فرآیند خفانشی قرار می گیرد. سرعت ورودی 5m/s و قطر لوله های ورودی و خروجی برابر است. حالت و سرعت آب خروجی را حساب کنید.

حل:

$$\frac{dE_{CV}}{dt} = 0 \quad \text{فرآیند SSSF (از نوع خفانشی),}$$

[خواص مایع متراکم در یک دمای معین با تقریب خوب با خواص مایع اشباع در همان دما برابر است.]

$$P_1 = 1.5\text{MPa}, T_1 = 150^\circ\text{C}, v_1 = 5\text{m/s} \Rightarrow \quad (1)$$

$$\Rightarrow v_1 = v_f)_{150^\circ\text{C}} = 0.001090\text{m}^3/\text{kg}, \quad h_1 = h_f)_{150^\circ\text{C}} = 632.18\text{kJ/kg}$$

$$P_2 = 200\text{kPa}, \quad D_1 = D_2 \Rightarrow A_1 = A_2 \Rightarrow \quad (2)$$

$$v_{2f} = 0.001061\text{m}^3/\text{kg}, \quad h_{2f} = 504.68\text{kJ/kg}$$

$$v_{2fg} = 0.88467\text{m}^3/\text{kg}, \quad h_{2fg} = 2201.96\text{kJ/kg}$$

$$\dot{m}_1 = \dot{m}_2 \Rightarrow \frac{A_1 v_1}{v_1} = \frac{A_2 v_2}{v_2} \Rightarrow \frac{v_2}{v_2} = 4587 \quad \text{معادله پیوستگی:}$$

قانون اول برای حجم کنترل:

$$\left[\dot{Q}=0, \dot{W}=0 \right] \quad \dot{Q} + \dot{m} \left(h_1 + \frac{V_1^2}{2} \right) = \dot{m} \left(h_2 + \frac{V_2^2}{2} \right) + \dot{W}$$

$$\frac{V_2}{v_2} = 4587, \quad h_1 + \frac{V_1^2}{2} = h_2 + \frac{V_2^2}{2} \Rightarrow h_1 + \frac{V_1^2}{2} = h_2 + 10.520 v_2^2 \times 10^3$$

$$= 632.19$$

$$\Rightarrow h_{2f} + x h_{2fg} + 10.52028 (v_{2f} + x v_{2fg})^2 \times 10^3 = 632.19, \quad P_{sat} = 200 \text{ kPa}$$

$$\Rightarrow x = 4.86 \%$$

$$v_2 = v_{2f} + x v_{2fg} = 0.044050$$

$$\frac{V_2}{v_2} = 4587 \Rightarrow V_2 = 202 \text{ m/s}$$

[چون در این مساله، سرعت مطرح شده بود بنابراین نمی توانیم از جمله انرژی سرعتها صرف نظر کنیم در نتیجه قانون اول به فرم ساده شده $h_1 = h_2$ در نمی آید]
 ۲۷-۶ جریانی از R-134a بادی 2kg/s در 1MPa، 100°C با سرعت کم وارد یک محفظه آمیزش عایق می گردد. خط لوله دیگری R-134a را به صورت مایع اشباع در 60°C پس از عبور از یک شیر وارد محفظه می کند، بطوریکه فشار بعد از شیر 1MPa است. جریان خروجی بخار اشباع در 1MPa است که دارای سرعت 20m/s می باشد. دبی جریان در خط لوله دوم چقدر است؟

حل:

حجم کنترلی مطابق شکل انتخاب می کنیم:

شرایط ورودی 1:

$$1 \text{ MPa}, \quad 100^\circ \text{C} \rightarrow h_{i1} = 483.36 \text{ kJ/kg}$$

$$v_{i1} \approx 0$$

$$60^\circ \text{C}, \quad \text{مایع اشباع} \rightarrow h_{i2} = h_f \Big|_{60^\circ \text{C}} = 287.79 \text{ kJ/kg} \quad \text{شرایط ورودی 2}$$

$$1 \text{ MPa}, \quad \text{بخار اشباع} \rightarrow h_e = h_g \Big|_{1 \text{ MPa}} = 419.52 \text{ kJ/kg} \quad \text{شرایط خروجی}$$

$$\dot{m}_e = \dot{m}_{i1} + \dot{m}_{i2} = 2 + \dot{m}_{i2} \quad \text{بقا جرم}$$

$$1st \text{ law: } C.V.: \quad \dot{Q} + \sum \dot{m}_i \left(h_i + \frac{V_i^2}{2} \right) = \dot{W} + \sum \dot{m}_e \left(h_e + \frac{V_e^2}{2} \right)$$

$$\dot{Q} = \dot{W} = 0, \quad v_{i1} = v_{i2} \approx 0$$

$$\Rightarrow 2 \times 483.36 + \dot{m}_{i2} \times 287.79 = (2 + \dot{m}_{i2}) \times \left(419.52 + \frac{20^2}{2000} \right)$$

$$\dot{m}_{i2} = 0.964 \text{ kg/s}$$

۲۸-۶ یک اتاقک آمیزش از یک خط 2 kg/s ، $R-134a$ رادر 1 MPa و 100°C و با سرعت کم دریافت می کند. $R-134a$ از خط دیگری با آهنگ جرمی 1 kg/s بصورت مایع اشباع در 60°C از طریق یک شیر پس کاهش فشار به 1 MPa به اتاقک آمیزش جریان می یابد. انتقال گرما طوریت که جریان خروجی بخار اشباع در 1 MPa و سرعت 20 m/s است. آهنگ انتقال و گرما قطر لوله خروجی را بیابید.

$$\frac{dm_{C.V.}}{dt} = \frac{dE_{C.V.}}{dt} = 0 \quad \text{حل: فرایند SSSF است در نتیجه:}$$

$$\sum \dot{m}_i = \sum \dot{m}_e \Rightarrow \dot{m}_3 = \dot{m}_1 + \dot{m}_2 = 3 \text{ kg/s} \quad \text{بقای جرم:}$$

1st law: $\dot{Q}_{C.V.} + \sum \dot{m}_i h_i = \dot{W}_{C.V.} + \sum \dot{m}_e h_e + \frac{V_c^2}{2}$
در حالت خاص مساله فوق چون حجم ثابت است کارمرزی صفر بوده و چون نوع دیگری از کار مشاهده نمی شود داریم: $\dot{W}_{C.V.} = 0$
از جدول B.5.1 داریم:

$$T_1 = 60^\circ \text{C}, \quad x_1 = 0\% \Rightarrow h_1 = h_f = 287.79 \text{ kJ/kg} \quad (1)$$

$$T_2 = 100^\circ \text{C}, \quad P_2 = 1 \text{ MPa} \Rightarrow h_2 = 483.36 \text{ kJ/kg} \quad (2)$$

$$P_3 = 1 \text{ MPa}, \quad x = 100\% \Rightarrow h_3 = h_g = 419.54 \text{ kJ/kg} \quad (3)$$

$$v_3 = v_g = 0.02038 \text{ m}^3/\text{kg}$$

با توجه به اینکه در شیر فرایند خفانتشی انجام می شود و با صرف نظر از تغییر انرژیهای جنبشی و پتانسیل داریم: 1st law: $h_{i1} = h_1$

$$h_{i1} = h_1 = 287.79 \text{ kJ/kg}, \quad P = 1 \text{ MPa} \quad (h1)$$

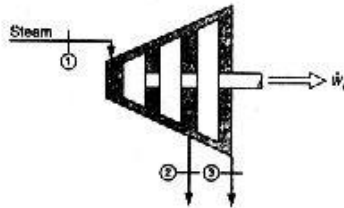
$$\dot{Q}_{C.V.} = 3 \times 419.54 \frac{20^2}{2} \times \frac{1 \text{ kJ}}{1000 \text{ J}} - 2 \times 483.36 - 1 \times 287.79$$

$$\dot{Q}_{C.V.} = 4.31 \text{ kJ}$$

$$\dot{m} = \frac{\dot{V}A}{v} = \frac{\dot{V} \times \pi d^2}{4v} \Rightarrow d = \sqrt{\frac{\dot{m}v_3}{V_3} \times \frac{4}{\pi}} = 6.24 \text{ cm}$$

۶-۲۹ توربین نشان داده شده در شکل، آب رادر 15MPa و 600°C بادی جرمی 100kg/s دریافت می‌کند. در بخش میانی آب بادی 20kg/s و با شرایط 2MPa ، 350°C ، بدون سرعت خارج می‌شود و باقیمانده آب توربین رادر 75kPa و با کیفیت 95% ترک می‌کند. با فرض عدم انتقال حرارت و عدم تغییر انرژی جنبشی، توان کل خروجی توربین را بدست آورید.

حل:

$$\begin{cases} P_1 = 15\text{MPa} \\ T_1 = 600^\circ\text{C} \end{cases} \Rightarrow h_1 = 3582.3 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}} \quad (1)$$

$$\dot{m}_1 = 100\text{kg/s}$$

$$\begin{cases} P_2 = 2\text{MPa} \\ T_2 = 350^\circ\text{C} \end{cases} \Rightarrow h_2 = 3136.96 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}} \quad (2)$$

$$\dot{m}_2 = 20\text{kg/s}$$

$$\begin{cases} P_3 = 75\text{kPa} \\ x = 95\% \end{cases} \Rightarrow h_3 = h_f + xh_{fg} = 2549.02\text{kJ/kg} \quad (3)$$

$$\dot{m}_1 = \dot{m}_2 + \dot{m}_3 \Rightarrow \dot{m}_3 = 80\text{kg/s}$$

$$\dot{Q} + \dot{m}_1 \left(h_1 + \frac{V_1^2}{2} \right) = \dot{m}_2 \left(h_2 + \frac{V_2^2}{2} \right) + \dot{m}_3 \left(h_3 + \frac{V_3^2}{2} \right) + \dot{W}$$

قانون اول برای حجم کنترل:

$$\dot{Q} = 0, \quad \frac{V_1^2}{2} = 0, \quad \frac{V_2^2}{2} = 0, \quad \frac{V_3^2}{2} = 0$$

$$\Rightarrow \dot{m}_1 h_1 - \dot{m}_2 h_2 + \dot{m}_3 h_3 + \dot{W} \Rightarrow \dot{W} = 91.57\text{ kW}$$

۶-۳۰ یک توربین کوچک سرعت بالا، با استفاده از هوای فشرده 100W توان تولید می‌کند. حالت ورودی 50°C ، 400kPa و حالت خروجی 30°C ، 150kPa است. فرض کنید سرعتها کم و فرایند آدیاباتیک باشد. مقدار دبی لازم برای هوای عبورکننده از توربین را بیابید.

حل:

توربین را به عنوان حجم کنترل در نظر می‌گیریم:

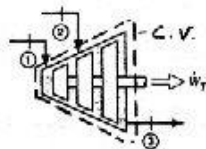
$$\dot{m}_i = \dot{m}_e = \dot{m} \quad \text{بقای جرم} \quad \dot{Q} = 0 \quad \text{فرایند آدیاباتیک}$$

$$1st\ law: \dot{Q} + \dot{m}_i h_i = \dot{W} + \dot{m}_e h_e \Rightarrow 0.1(\text{kW}) = \dot{m}(h_i - h_e)$$

$$0.1 = \dot{m}(323.69 - 243.37) \Rightarrow \dot{m} = 0.00125\text{ kg/s} \quad \text{از جدول (A.7) داریم:}$$

[مقادیر h_i , h_e با درون یا بی بدست آمده اند]

۳۱-۶ یک توربین بخار از دو دیگ بخار، بخار دریافت می کند. یک جریان بادی 5 kg/s در 3 MPa ، 700°C و جریان دیگر بادی 15 kg/s در 800 kPa ، 500°C وارد توربین می شود. حالت خروجی 10 kPa با کیفیت 96% است. توان کل خروجی از توربین آدیاباتیک را بدست آورید.

حل:

مطابق شکل توربین را به عنوان حجم کنترل انتخاب می کنیم. از تغییرات انرژی جنبشی و پتانسیل صرف نظر می کنیم.

حالت ورودی ۱: 3 MPa , $700^\circ\text{C} \rightarrow h_{i1} = 3911.72\text{ kJ/kg}$

حالت ورودی ۲: 800 kPa , $500^\circ\text{C} \rightarrow h_{i2} = 3480.6\text{ kJ/kg}$

حالت خروجی: 10 kPa , $96\% \rightarrow h_f = 191.81\text{ kJ/kg}$, $h_{fg} = 2392.82\text{ kJ/kg}$

$$h_e = h_f + x h_{fg} = 2488.92\text{ kJ/kg}$$

بقای جرم: $\dot{m}_e = \dot{m}_{i1} + \dot{m}_{i2} = 5 + 15 = 20\text{ kg/s}$

1st law: $\dot{Q} + \sum \dot{m}_i h_i = \dot{W} + \sum \dot{m}_e h_e$ ($\dot{Q} = 0$)

$$\Rightarrow 5 \times 3911.72 + 15 \times 3480.6 = \dot{W} + 20 \times 2488.92$$

$$\Rightarrow \dot{W} = 21989.2\text{ kW} = 21.989\text{ MW}$$

۳۲-۶ توربین کوچک نشان داده شده در شکل (P۶-۳۲) تحت بار جزئی با خفانش 0.25 kg/s بخار از حالت 1.4 MPa ، 250°C تا 1.1 MPa قبل از ورود به توربین کار می کند و خروجی در 10 kPa قرار دارد. اگر توان تولیدی توربین 110 kW باشد درجه حرارت خروجی (و در صورت اشباع بودن، کیفیت) را بدست آورید.

حل:

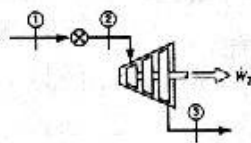
$$\begin{cases} P_1 = 1.4\text{ MPa} \\ T_1 = 250^\circ\text{C} \end{cases} \Rightarrow h_1 = 2927.22 \quad (1)$$

$$m = 0.25\text{ kg/s}$$

فرایند ۱۲ از نوع خفانشی است $h_1 = h_2$

$$P_2 = 1.1\text{ MPa} , h_2 = 2927.22 \quad (2)$$

توربین را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم:

$$\begin{aligned}
 \text{1st law: } \dot{Q} + \dot{m}h_2 &= \dot{m}h_3 + \dot{W} \quad , \quad \dot{Q} = 0 \Rightarrow h_3 = 2487.22 \text{ kJ/kg} \\
 P_3 &= 10 \text{ kPa} \Rightarrow h_f = 191.81 \quad , \quad h_g = 2584.63 \quad , \quad h_{fg} = 2392.82 \\
 h_3 &= 2487.22 \text{ kJ/kg} \quad h_f < h_3 < h_g \Rightarrow T_3 = 45.81^\circ \text{C} \\
 x_3 &= \frac{h_3 - h_f}{h_{fg}} \Rightarrow x_3 = 96\%
 \end{aligned}
 \tag{3}$$

۳۳-۶ سد هوفروری رودخانه کلرادو آب را در ارتفاع 200m از جریان پایین دست در دریاچه مید ذخیره می کند. مولدهای برق که بوسیله توربینهای آبی به حرکت درمی آیند، 1300MW توان دریافت می کنند. اگر آب در 17.5°C باشد، حداقل آب لازم برای به حرکت درآوردن توربینها را بیابید.

حل:

حجم کنترل را طوری می گیریم که شرایط ورودی، آب در سطح دریاچه و شرایط خروجی، خروج از توربین باشد، با توجه به اینکه جدول مایع متراکم از 5MPa شروع می شود و فشار در عمق 200m آب از 2.5MPa فراتر نمی رود پس با تقریب قابل قبول آنتالپی مایع مادون سرد را با آنتالپی مایع اشباع در همان دما برابر می گیریم در نتیجه آنتالپی آب در طول فرایندافت نمی کند، یعنی:

$$\begin{aligned}
 h_1 = h_i = h_e = h_f \Big|_{17.5^\circ \text{C}} \\
 \dot{m}_i = \dot{m}_e = \dot{m} \quad \text{بقای جرم}
 \end{aligned}$$

$$\text{1st law: } \dot{Q}_{C.V.} + \dot{m}(h_i + gZ_i) = \dot{m}(h_e + gZ_e) + \dot{W}_{C.V.}$$

حداقل آهنگ جرمی توربینها زمانی است که کاملاً عايشكاري شده باشند و در نتیجه هیچ انتقال حرارتی به محیط انجام نگیرد، یعنی $\dot{Q}_{C.V.} = 0$. با انتخاب سطح صفر پتانسیل در مکان توربینها داریم:

$$Z_e = 0 \quad , \quad Z_i = 200 \text{ m}$$

$$\Rightarrow \dot{m} [h_i - h_e + g(Z_i - Z_e)] = \dot{m}g(Z_i) = \dot{W}_{C.V.}$$

$$\Rightarrow \dot{m} = \frac{\dot{W}_{C.V.}}{gZ_i} = 662600 \text{ kg/s}$$

۳۴-۶ یک موتور انبساطی بزرگ SSSF دارای دو جریان ورودی آب با سرعت کم است. بخار آب فشار بالا در نقطه 1 با دبی 2kg/s و در 2MPa و 500°C و 0.5kg/s آب خنک کن در 120kPa و 30°C در نقطه 2 وارد می شوند. جریان خروجی در نقطه 3 در شرایط 150kPa و کیفیت 80% از لوله خروجی با قطر 0.15m خارج می گردد. اتلاف گرما معادل 300kW است. سرعت خروجی و توان موتور را تعیین کنید.

حل: موتور را حجم کنترل در نظر می گیریم:

$$\text{حالت ورودی 1: } h_{i1} = 3467.55 \text{ kJ/kg} \rightarrow \text{بخار فوق گرم} \quad , \quad 2 \text{ MPa} \quad , \quad 500^\circ \text{C}$$

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۵۷

حالت ورودی 2: $h_2 \approx h_f |_{30^\circ C} = 125.77 \text{ kJ/kg}$, 120 kPa , $30^\circ C$ → مایع متراکم
 حالت خروجی 3: 150 kPa , 80%
 $\rightarrow h_f = 467.08 \text{ kJ/kg}$, $h_{fg} = 2226.46 \text{ kJ/kg}$ → $h_e = h_f + x h_{fg}$
 $= 467.08 + 0.8 \times 2226.46 = 2248.25 \text{ kJ/kg}$
 $\rightarrow v_f = 0.001053 \text{ m}^3/\text{kg}$, $v_{fg} = 1.15828 \text{ m}^3/\text{kg}$ → $v_e = v_f + x v_{fg}$
 $\Rightarrow v_e = 0.927677 \text{ m}^3/\text{kg}$

بقای جرم: $\dot{m}_e = \dot{m}_{i1} + \dot{m}_{i2} = 2 + 0.5 = 2.5 \text{ kg/s}$

سرعت خروجی: $\dot{m}_e = \frac{A_e v_e}{v_e} \Rightarrow \frac{\pi \times 0.15^2}{4} \times v_e = 2.5 \Rightarrow v_e = 131.24 \text{ m/s}$

1st law: $C.V.: \dot{Q} + \sum \dot{m}_i (h_i + \frac{V_i^2}{2}) = \dot{W} + \sum \dot{m}_e (h_e + \frac{V_e^2}{2})$
 $-300 + 2 \times (3467.55 + 0) + 0.5 \times (125.77 + 0) = \dot{W} + 2.5 \times (2248.25 + \frac{131.24^2}{2000})$

$\dot{W} = 1055.8 \text{ kW}$ توان تولید شده:

۳۵-۶ یک پمپ آب برای یک سیستم آبیاری بکار برده می شود. پمپ آب زادر $10^\circ C$ با فشار 100 kPa و دبی جرمی 5 kg/s دریافت می کند. خط لوله خروجی وارد لوله ای می شود که به 20 m بالاتر از پمپ ورود خانه می رود و آب را به یک کانال باز می ریزد. فرض کنید فرایند آدیاباتیکی بوده و آب در $10^\circ C$ باقی می ماند. مقدار کار لازم پمپ را تعیین کنید.

حل:

حجم کنترل را طوری می گیریم که ورودی در شرایط 1 و خروجی در ارتفاع 20 m (در شرایط 2) باشد.

(1) $\begin{cases} P_1 = 100 \text{ kPa} \\ T_1 = 10^\circ C \end{cases} \Rightarrow h_1 = h_f |_{T=10^\circ C} = 41.99$

$\dot{m} = 5 \text{ kg/s}$, $Z_1 = 0$

در حالت 2 نیز با مایع متراکم سروکار داریم .

(2) $T_2 = 10^\circ C$, $h_2 = 41.99$, $Z_2 = 20 \text{ m}$, $\dot{W} = ?$

قانون اول برای حجم کنترل: $[\dot{Q} = 0]$, $\dot{Q} + \dot{m}(h_1 + gZ_1) = \dot{m}(h_2 + gZ_2) + \dot{W}$

$\Rightarrow \dot{W} = -\dot{m}gZ_2 \Rightarrow \dot{W} = -0.98 \text{ kW}$

۳۶-۶ کمپرسور یک توربین گاز بزرگ هوا را از محیط در فشار 95 kPa و دمای $20^\circ C$ با سرعت ناچیز دریافت می کند. در خروجی کمپرسور ، شرایط هوا 1.52 MPa , $430^\circ C$, و سرعت 90 m/s

است. قدرت ورودی کمپرسور $5000kW$ است. آهنگ جرمی هوارا از درون کمپرسور بیاید.

حل:

از جدول B.5 داریم: $C_{p,air} = 1.004 \text{ kJ/kgK}$, $R_{air} = 0.287 \text{ kJ/kgK}$

در کمپرسور با توجه به سرعت جریان می توان از انتقال حرارت صرف نظر کرد یعنی

$$q_{C.V.} = 0$$

$$\text{1st law: } q_{C.V.} + h_i + \frac{V_i^2}{2} = w_{C.V.} + h_e + \frac{V_e^2}{2}$$

$$q_{C.V.} = 0 \Rightarrow w_{C.V.} = \frac{V_e^2}{2} + h_e - h_i = \frac{V_e^2}{2} + C_{p,o}(T_e - T_i)$$

$$\Rightarrow w_{C.V.} = \frac{90^2}{2} \times \frac{1 \text{ kJ}}{1000J} + 1.004(430 - 20) = 415.7 \text{ kJ/kg}$$

$$\Rightarrow \dot{m} = \frac{W_{C.V.}}{w_{C.V.}} = 12.03 \text{ kg/s}$$

۳۷-۶ دو جریان پایدار هوا به یک حجم کنترل وارد می شوند. یکی از این دو جریان بادبی 0.025 kg/s در 150°C , 350 kPa (حالت 1) و دیگری در 15°C , 350 kPa وارد می شود. سرعت هردو ناچیز است. هوادر -40°C , 100 kPa از طریق لوله ای به قطر 25 mm خارج می شود (حالت 3) حجم کنترل مقدار 1.2 kW حرارت به محیط دفع و 4.5 kW توان تولید می کند. دبی جریان هوای ورودی در حالت 2 را بیابید.

حل:

$$C_p = 1.004 \text{ kJ/kgK}$$

(air)

$$R = 0.287 \text{ kJ/kgK}$$

با صرف نظر از تغییرات انرژی پتانسیل:

$$\dot{m}_1 + \dot{m}_2 = \dot{m}_3$$

(I) بقا جرم:

$$C.V.: \text{1st law: } \dot{Q} + \sum \dot{m}_i \left(h_i + \frac{V_i^2}{2} \right) = \dot{W} + \sum \dot{m}_e \left(h_e + \frac{V_e^2}{2} \right)$$

$$\Rightarrow \dot{Q} + \dot{m}_1 \left(h_1 + \frac{V_1^2}{2} \right) + \dot{m}_2 \left(h_2 + \frac{V_2^2}{2} \right) = \dot{W} + \dot{m}_3 \left(h_3 + \frac{V_3^2}{2} \right) \quad (II)$$

$$100 \text{ kPa} , -40^\circ\text{C} , P_3 = \rho_3 R T_3 \Rightarrow \rho_3 = \frac{100}{0.287 \times (273.1 - 40)} = 1.49 \text{ kg/m}^3$$

$$\dot{m}_3 = \rho_3 A_3 V_3 \Rightarrow \dot{m}_3 = 1.4 \times \frac{\pi \times 0.025^2}{4} V_3 = 7.34 \times 10^{-4} V_3$$

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۵۹

$$0.025 + \dot{m}_2 = 7.34 \times 10^{-4} \dot{V}_3 \Rightarrow \dot{V}_3 = 34.07 + 1362.87 \dot{m}_2 \quad (III)$$

$$I, II, III \Rightarrow Q + \dot{m}_1(h_1 - h_3) + \dot{m}_2(h_2 - h_3) = W + (0.025 + \dot{m}_2) \times \frac{(34.07 + 1362.87 \dot{m}_2)^2}{2000}$$

اگر هوا را گاز کامل فرض کنیم: $\Delta h = C_p \Delta T$ ، چون برای ΔT یکسان است می توان دماها را بر حسب $^\circ C$ جایگذاری کرد.

$$\Rightarrow -1.2 + 0.025 \times 1.004(150 + 40) + \dot{m}_2 \times 1.004(15 + 40) = 4.5 + (0.025 + \dot{m}_2)(0.58 + 928.7 \dot{m}_2^2 + 46.43 \dot{m}_2)$$

$$\Rightarrow 928.7 \dot{m}_2^3 + 69.65 \dot{m}_2^2 - 53.78 \dot{m}_2 + 0.9455 = 0$$

$$\Rightarrow \dot{m}_2 = 0.0182 \text{ kg/s}$$

۳۸-۶ کمپرسوری هوادار شرایط 100 kPa ، $17^\circ C$ دریافت کرده و آن را در 1 MPa ، 600 K به سردکن فشار ثابت تحویل می دهد. هوادر 300 K از سردکن خارج می شود کار ویژه کمپرسور و انتقال حرارت ویژه را حساب کنید.

حل:

$$P_1 = 100 \text{ kPa}, T_1 = 17^\circ C = 290.15 \text{ K} \quad P_2 = 1 \text{ MPa}, T_2 = 600 \text{ K} \quad (2)$$

$$P_3 = 1 \text{ MPa}, T_3 = 300 \text{ K} \quad (3)$$

قانون اول برای حجم کنترل (کمپرسور): $w_1 + h_1 = h_2 + q_1$ ، $q_2 = 0$

$$\Rightarrow w_1 = h_2 - h_1 = 317 \text{ kJ/kg}$$

قانون اول برای حجم کنترل (سردکن)

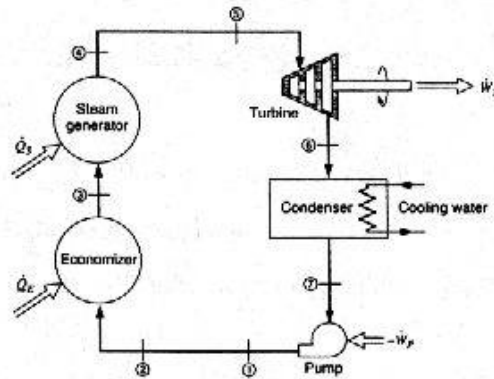
$$q_2 + h_2 = h_3 + w_2$$
، $w_3 = 0 \Rightarrow q_2 = h_3 - h_2 = -306.8 \text{ kJ/kg}$

۳۹-۶ اطلاعات زیر در مورد یک نیروگاه ساده بخار، شکل ۳۹-۶، موجود است.

State	1	2	3	4	5	6	7
$P \text{ (MPa)}$	6.2	6.1	5.9	5.7	5.5	0.01	0.009
$T \text{ (}^\circ C\text{)}$		45	175	500	490		40

قطعه ۶ دارای $x=0.92$ و سرعت 200 m/s است. آهنگ جریان بخار 25 kg/s و توان ورودی پمپ 300 kW می باشد. قطر لوله از بخارزا تا توربین 200 mm و از چگالنده تا بخارزا 75 mm است. کار خروجی توربین و انتقال حرارت در چگالنده را بیابید.

حل:

[تمام اطلاعات مورد نیاز مساله از جدولهای B.1.1 , B.1.2 , B.1.3 , B.1.4 تهیه شده و حسب مورد در صورت نیاز درون یابی لازم انجام شده که فقط نتایج درج می گردد.]

$$W_p = 300 \text{ kW} \Rightarrow w_p = \frac{\dot{W}_p}{\dot{m}} = 12 \text{ kJ/kg}$$

$$h_6 = h_f + x h_{fg} = 2393.2 \text{ kJ/kg}$$

$$v_6 = v_f + x v_{fg} = 0.001010 + 0.92 \times 14.67254 = 13.49975 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$h_7 \approx h_f)_{40^\circ\text{C}} = 167.54 \text{ kJ/kg} \text{ و } v_7 \approx v_f)_{40^\circ\text{C}} = 0.001008 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$\text{Pump: 1st law: } h_7 + w_p = h_1 = 179.54 \text{ kJ/kg}$$

نقطه	1	2	3	4	5	6	7
$h \text{ kJ/kg}$	179.54	193.7406	743.938	3425.61	3404.14	2393.2	167.54
$v \text{ m}^3/\text{kg}$					0.056199	13.49975	0.001008

$$\dot{m} = \frac{V_5 A_5}{v_5} \Rightarrow V_5 = \frac{v_5 \dot{m}}{A_5} = 44.7217 \text{ m/s}$$

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۶۱

$$\text{Turbine: 1st law: } h_5 + \frac{V_5^2}{2} = h_6 + \frac{V_6^2}{2} + w_t \Rightarrow w_t = 991.217 \text{ kJ/kg}$$

$$\Rightarrow \dot{W}_t = \dot{m}w_t = 24.80 \text{ MW}$$

$$V_7 = \frac{v_7 \dot{m}}{A_7} = 5.70411 \text{ m/s}$$

$$\text{Condenser: 1st law: } h_6 + \frac{V_6^2}{2} + q_c = h_7 + \frac{V_7^2}{2} \Rightarrow q_c = -2.24564 \text{ MJ/kg}$$

$$\Rightarrow \dot{Q}_c = \dot{m}q_c = -56.14 \text{ MW}$$

هرچند تغییر انرژی جنبشی بین 7,6، 99.92% است ولی مقدار آن (19.98 kJ/kg) در مقابل تغییر آنتالپی (2225.66 kJ) ناچیز است (0.9%) و چون بیشترین تغییر انرژی جنبشی در سیکل در نقاط 7 تا 6 اتفاق افتاده، پس با تقریب مهندسی می توان از تغییر انرژی جنبشی در مقابل تغییر آنتالپی صرف نظر کرد.

۴۰-۶ برای نیروگاهی مانند نیروگاه نشان داده شده در شکل (۳۹-۶) و مساله (۳۹-۶) آهنگ انتقال حرارت را در اکتونومایزر که یک مبادله کن حرارتی دما پایین پائین است و همچنین در مولد بخار بیابید. ضمناً دبی جریان آب خنک کن را در چگالنده، اگر دمای آن از 15°C به 25°C افزایش یابد، محاسبه نمایید.

حل:

از آنجا که جریان آب در چرخه اصلی دارای مسیر فرعی نمی باشد. دبی در کل چرخه ثابت بوده و برابر 2.5 kg/s است.

تمام اطلاعات مورد نیاز این مساله از جدول استخراجی مساله ۳۹-۶ بدست آمده اند:

(a) اکتونومایزر را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم:

$$C.V: 1st \text{ law: } q + h_i = w + h_e \Rightarrow q = h_3 - h_2 = 793.9383 - 193.7406$$

$$q = 550.1977 \text{ kJ/kg}, \quad \dot{Q} = \dot{m}q \Rightarrow \dot{Q} = 25 \times 550.1977 = 13.755 \text{ MW}$$

$$\dot{Q} = 13.755 \text{ MW}$$

(b) مولد بخار را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم:

$$C.V: 1st \text{ law: } q + h_i = w + h_e \Rightarrow q = h_4 - h_3 = 3425.612 - 743.9383$$

$$q = 2681.6737 \text{ kJ/kg}, \quad \dot{Q} = 25 \times 2681.6737 = 67.04 \text{ MW}$$

قسمتی از چگالنده را که فقط بخار آب از توربین وارد شده و سرد می شود به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم یعنی آب خنک کن وارد حجم کنترل نخواهد شد.

$$C.V: 1st \text{ law: } q + \left(h_i + \frac{V_i^2}{2}\right) = w + \left(h_e + \frac{V_e^2}{2}\right) \Rightarrow q = h_7 - h_6 + \frac{1}{2}(V_7^2 - V_6^2)$$

$$\Rightarrow q = 167.54 - 2393.2 + \frac{1}{2000}(5.7^2 - 200^2) = -2245.648 \text{ kJ/kg}$$

$$Q = \dot{m}q = -56141.2 \text{ kW}$$

حال قسمتی از چگالنده را که فقط شامل آب خنک کن است به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم و فرض می کنیم چگالنده از طرف بیرون بخوبی عایق شده بطوریکه حرارت منتقل شده از بخار آب کاملاً توسط آب خنک کن جذب می شود.

$$C.V: 1st \text{ law: } \dot{Q} + \dot{m}_i h_i = \dot{W} + \dot{m}_e h_e, \quad \dot{W} = 0$$

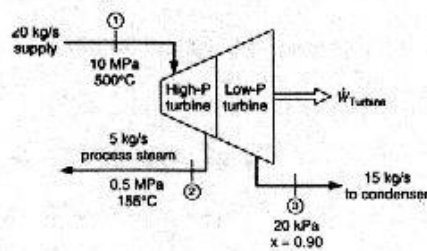
$$\Rightarrow \dot{Q} = \dot{m}(h_e - h_i), \quad \dot{Q}_{con} = -\dot{Q}_{steam} = +56141.2$$

اگر آب را بعنوان یک مایع تراکم ناپذیر در نظر بگیریم $\Delta h = C_p \Delta T$ می باشد.

$$C_p = 4.18 \text{ kJ/kgK} \quad (A.4) \text{ از جدول}$$

$$56141.2 = \dot{m} \times 4.18 \times (25 - 15) \Rightarrow \dot{m}_{Cooling \text{ Water}} = 1343.09 \text{ kg/s}$$

۴۱-۶ سیستم تولید همزمان الکتریسته و بخار اغلب در مواردی استفاده می شود که بخار آب در فرایندهای صنعتی مورد نیاز است. طبق شکل (۴۱-۶) فرض کنید مقدار بخار آب 5 kg/s در 0.5 MPa لازم است. انرژی لازم توسط پمپ و دیگ بخار تامین می شود. توان الکتریکی توربین در این فرایند را بدست آورید.

حل:

$$h_f = 3373.63$$

بخار فوق گرم

$$500 \text{ kPa}$$

T	h
151.68	2748.67
155	$h_2 = ? \Rightarrow h_2 = 2755.63 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}$
200	2855.37

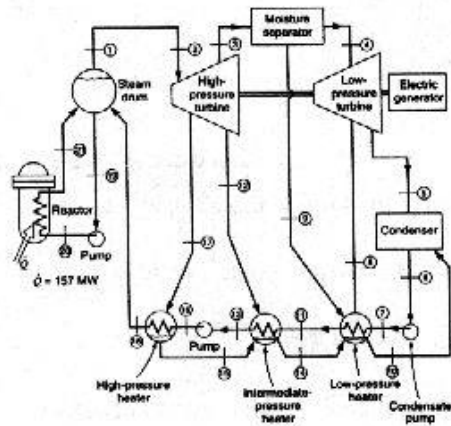
$$h_3 = h_f + x h_{fg} / \text{kg} = 2373.88$$

قانون اول برای حجم کنترل: (توربین) $\dot{Q} + \dot{m}_1 h_1 = (\dot{m}_2 h_2 + \dot{m}_3 h_3) + \dot{W}_T$

$$\dot{Q} = 0 \Rightarrow \dot{W}_T = \dot{m}_1 h_1 - (\dot{m}_2 h_2 + \dot{m}_3 h_3) = 18.08 \text{ MW}$$

۴۲-۶ یک نمودار تقریباً ساده شده جریان برای یک نیروگاه هسته ای شکل 1.4 در شکل ۴۲-۶۶

نشان داده شده است. آهنگهای جرمی جریان و حالات مختلف در چرخه، در جدول زیر لیست شده است. چرخه شامل تعدادی گرمکن است که در آنها گرما از بخاری که در فشارهای متوسط از توربین زیر کش شده، به آب مایع پمپ شده از چگالنده، در میان راه چگالنده تا مولد بخار، انتقال می یابد. مبادله کن گرمایی در راکتور 157 MW گرما فراهم نموده و فرض بر این است که انتقال گرما در توربینها وجود نداشته باشد.

الف) با فرض عدم انتقال گرما در رطوبت گیر بین دو بخش توربین، آنتالپی و کیفیت (h_4, x_4) را بیابید.

ب) توان خروجی از توربین فشار پایین (LPT) را بیابید.

ج) توان خروجی از توربین فشار بالا (HPT) را بیابید.

د) نسبت کل توان خروجی از توربینها به توان تحویلی در راکتور را بیابید.

Point	$\dot{m}$, kg/s	P , kPa	T , °C	h , kJ/kg
1	75.6	7240	sat vap	
2	75.6	6900		2765
3	62.874	345		2517
4		310		
5		7		2279
6	75.6	7	33	
7		415		140
8	2.772	35		2459
9	4.662	310		558
10		35	34	
11	75.6	380	68	
12	8.064	345		2517
13	75.6	330		
14				349
15	4.662	965	139	584
16	75.6	7930		565
17	4.662	965		2593
18	75.6	7580		688
19	1386	7240	277	
20	1386	7410		1221
21	1386	7310		

الف) چون در رطوبت گیر کار و انتقال حرارت نداریم: $W_{m,s} = Q_{m,s} = 0$
بقای جرم: $\sum \dot{m}_i = \sum \dot{m}_e \Rightarrow \dot{m}_3 = \dot{m}_4 + \dot{m}_9 \Rightarrow \dot{m}_4 = 58.212 \text{ kg/s}$

$$\text{1st law: } \sum \dot{m}_i h_i = \sum \dot{m}_e h_e \Rightarrow \dot{m}_3 h_3 = \dot{m}_4 h_4 + \dot{m}_9 h_9 \Rightarrow h_4 = \frac{\dot{m}_3 h_3 - \dot{m}_9 h_9}{\dot{m}_4}$$

$$\Rightarrow h_4 = 2673.89 \text{ kJ/kg}$$

$$P = 310 \text{ kPa} \Rightarrow h_f = 566.162 \text{ kJ/kg}, h_{fg} = 2160.61 \text{ kJ/kg}$$

$$h_g = 2726.78 \text{ kJ/kg} \quad h_f < h_4 < h_{fg} \Rightarrow \text{دوفازه} \Rightarrow x = \frac{h - h_f}{h_{fg}} = 0.9755$$

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۶۵

ب) بقای جرم: $\Sigma \dot{m}_i = \Sigma \dot{m}_e \Rightarrow \dot{m}_4 = \dot{m}_5 + \dot{m}_8 \Rightarrow \dot{m}_5 = \dot{m}_4 - \dot{m}_8 = 55.44 \text{ kg/s}$

LPT: 1st law: $\Sigma \dot{m}_i h_i = \Sigma \dot{m}_e h_e + \dot{W}_{LPT}$

$\Rightarrow \dot{W}_{LPT} = \Sigma \dot{m}_i h_i - \Sigma \dot{m}_e h_e = \dot{m}_4 h_4 - (\dot{m}_5 h_5 + \dot{m}_8 h_8)$

$\Rightarrow \dot{W}_{LPT} = 22.49 \text{ MW}$

HPT: 1st law: $\Sigma \dot{m}_i h_i = \Sigma \dot{m}_e h_e + \dot{W}_{HPT} \Rightarrow \dot{W}_{HPT} = \Sigma \dot{m}_i h_i - \Sigma \dot{m}_e h_e$ (ج)

$\Rightarrow \dot{W}_{HPT} = \dot{m}_2 h_2 - (\dot{m}_8 h_8 + \dot{m}_{12} h_{12} + \dot{m}_{17} h_{17}) = 18.4 \text{ MW}$

$\dot{W}_T = \dot{W}_{HPT} + \dot{W}_{LPT} = 40.89 \text{ MW}$ (د)

$\Rightarrow \frac{\dot{W}_T}{\dot{Q}_{Reactor}} = 0.2604$

۴۳-۶ برای نیروگاه تشریح شده در مساله ۴۲-۶ مطلوب است:

(a) کیفیت بخار آب خروجی از راکتور. (b) توان پمپ تغذیه ای که آب رابه راکتور می رساند.
حل:

(a) راکتور رابه عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم، با استفاده از اطلاعات مساله 42-6 داریم:

C.V: 1st law: $\dot{Q} + \dot{m}_{20} h_{20} = \dot{W} + \dot{m}_{21} h_{21}$

$157000 + 1386 \times 1221 = 1386 h_{21} \Rightarrow h_{21} = 1334.27 \text{ kJ/kg}$

$P = 7310 \text{ kPa} \rightarrow h_f = 1282.6395 \text{ kJ/kg}$, $h_g = 2767.8384 \text{ kJ/kg}$

$x_{21} = \frac{h_{21} - h_f}{h_g - h_f} = 0.035$, $x_{21} = 3.5\%$

(b) پمپ رابه عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم:

حالت 19: 7240 kPa , $277^\circ \text{C} \rightarrow$

T	h
270	$(h_f) 1184.49$
277°C	$? \Rightarrow h_f \big _{277^\circ \text{C}} = 1220.526 \text{ kJ/kg}$
280	$(h_f) 1235.97$

(درون یابی از جدول B.1.2) $P = 6129.76$

10000 kPa , $277^\circ \text{C} \rightarrow h = 1219.04 \text{ kJ/kg}$

	P	h	
$T=277^\circ C$:	6129.76	1220.526	
	7240 $^\circ C$	?	$h_{19}=1220.1 \text{ kJ/kg}$
	10000	1219.04	

C.V: 1st law: $\dot{Q} + \dot{m}_{19}h_{19} = \dot{W}_p + \dot{m}_{20}h_{20}$, $\dot{Q} = 0$

$$\dot{W}_p = 1386(1220.1 - 1221) = -1247.8 \text{ kW}$$

۴۴- نیروگاه مساله ۶-۴۲ را در نظر بگیرید.

الف) با فرض عدم انتقال حرارت به محیط، درجه حرارت آب خروجی از گرمکن فشار متوسط را حساب کنید.

ب) کاریمپ را بین حالات 13 و 16 حساب کنید.

$$\dot{m}_{11}=75.6, P_{11}=380 \text{ kPa}, T_{11}=68^\circ C \Rightarrow h_{11}=h_f)_{68^\circ C}=284.59 \text{ kJ/kg} \quad (11)$$

$$\dot{m}_{13}=75.6, P_{13}=330, T_{13}=? \quad (13) \quad \dot{m}_{12}=8.064, h_{12}=2517 \quad (12)$$

$$\dot{m}_{15}=4.662, h_{15}=584 \quad (15) \quad \dot{m}_{14}=? , h_{14}=349 \quad (14)$$

$$\dot{m}_{16}=75.6, h_{16}=565 \quad (16)$$

$$\dot{m}_{15} + \dot{m}_{12} = \dot{m}_{14} \Rightarrow \dot{m}_{14} = 12.726 \text{ kg/s}$$

معادله پیوستگی:

قانون اول برای حجم کنترل (گرمکن فشار متوسط): جدار خارجی گرمکن عایقکاری شده و بدون انتقال حرارت در نظر گرفته می شود.

$$\sum \dot{m}_i h_i = \sum \dot{m}_e h_e$$

$$\dot{m}_{11}h_{11} + \dot{m}_{12}h_{12} + \dot{m}_{15}h_{15} = \dot{m}_{13}h_{13} + \dot{m}_{14}h_{14} \Rightarrow h_{13} = 530.33 \text{ kJ/kg}$$

$$h_{13} < h_f)_{330 \text{ kPa}} \quad (13) \text{ مایع متراکم است.}$$

دردمای یکسان خواص مایع متراکم (به غیر از P) با خواص مایع اشباع برابر است.

از جدول (B.1.2) داریم.

T	h_f	
124	520.699	
$T_{13}=?$	530.33	$T_{13}=126.24^\circ C$
127.43	535.34	

قانون اول برای حجم کنترل (پمپ):

$$\dot{m}_{13}h_{13} = \dot{m}_{16}h_{16} + \dot{W}_p \Rightarrow \dot{W}_p = \dot{m}(h_{13} - h_{16}) = -2620.6 \text{ kW}$$

۴۵- نیروگاهی راماند مساله ۶-۴۲ در نظر بگیرید.

الف) توان تخلیه شده در چگالنده به آب خنک کن را بیابید.

ب) توان ورودی به پمپ چگالنده را بیابید.

ج) تراز انرژی را برای گرمکن فشار پایین (LPH) بنویسید، آیا در این گرمکن انتقال گرمایی وجود

دارد که در شکل نشان داده نشده باشد؟

الف) $T=33^{\circ}C$, $P=7kPa \Rightarrow h \approx h_f)_{33^{\circ}C} = 138.304 \text{ kJ/kg}$

10: $P=35kPa$, $T=34^{\circ}C \Rightarrow h \approx h_f)_{34^{\circ}C} = 142.482 \text{ kJ/kg}$

بمراجعه به شکل ۴۲-۶۶ داریم:

بقای جرم

: $\dot{m}_{14} = \dot{m}_{12} + \dot{m}_{15} = 12.726 \text{ kg/s}$, $\dot{m}_{10} = \dot{m}_8 + \dot{m}_9 + \dot{m}_{14} = 20.16 \text{ kg/s}$

از مساله ۴۲-۶: $\dot{m}_5 = 55.44 \text{ kg/s}$

Condenser: 1st law: $\sum \dot{m}_i h_i + \dot{Q}_c = \sum \dot{m}_e h_e \Rightarrow \dot{Q}_c = \sum \dot{m}_e h_e - \sum \dot{m}_i h_i$

$\Rightarrow \dot{Q}_c = \dot{m}_6 h_6 - \dot{m}_{10} h_{10} - \dot{m}_8 h_8 = -118.764 \text{ MW}$

ب) بقای جرم: $\dot{m}_6 = \dot{m}_7 = \dot{m} = 75.6 \text{ kg/s}$

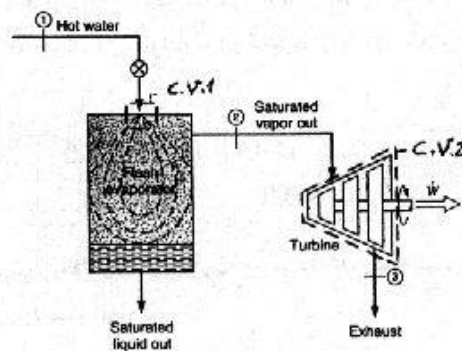
Pump: 1st law: $\dot{m}_6 h_6 = \dot{m}_7 h_7 + \dot{W}_p \Rightarrow \dot{W}_p = \dot{m}(h_6 - h_7) = -128.218 \text{ kW}$

ج) داریم (11): $P=380 \text{ kPa}$, $T=68^{\circ}C \Rightarrow h_{11} \approx h_f)_{68^{\circ}C} = 284.588 \text{ kJ/kg}$

LPH: 1st law: $\sum \dot{m}_i h_i + \dot{Q}_{LPH} = \sum \dot{m}_e h_e \Rightarrow \dot{Q}_{LPH} = \sum \dot{m}_e h_e - \sum \dot{m}_i h_i$

$= (\dot{m}_{10} h_{10} + \dot{m}_{11} h_{11}) - (\dot{m}_7 h_7 + \dot{m}_8 h_8 + \dot{m}_9 h_9 + \dot{m}_{14} h_{14}) = -55.68 \text{ kW}$

۴۶-۶ در طرح نشان داده شده در شکل آب با فشار زیاد در $180^{\circ}C$, 1.5 MPa در داخل محفظه تبخیرکن آبی خفانش می یابد که باعث ایجاد مایع و بخار در فشار پائین تر 400 kPa می شود. مایع خارج می شود و بخار اشباع وارد توربین شده و در 10 kPa , 90% از آن خارج می شود اگر توربین 1 MW توان تولید کند، دبی لازم آب داغ سیستم زمین گرمایی را بر حسب kg/hs بیابید.

حل:

$$\text{حالت ۱: } 180^\circ\text{C} , 1.5\text{MPa} \rightarrow \text{مایع متراکم} \rightarrow h_1 \approx h_f |_{180^\circ\text{C}} = 763.21 \text{ kJ/kg}$$

با صرف نظر از تغییرات انرژی جنبشی و انرژی پتانسیل در فرایند خفانشی می توان نوشت $h_1 = h_e$

$$\Rightarrow h = h_1 = 763.21 \text{ kJ/kg} \quad \text{در ورودیه محفظه تبخیرکن:}$$

$$\text{حالت در ورود به محفظه تبخیرکن: دوفازه} \rightarrow P = 400\text{kPa} , h = 763.21 \text{ kJ/kg}$$

$$h_f = 604.73 \text{ kJ/kg} , h_{fg} = 2133.81 \text{ kJ/kg}$$

$$x = \frac{h - h_f}{h_{fg}} = 0.074$$

اگر توربین را به عنوان حجم کنترل دوم در نظر بگیریم:

$$\dot{m}_2 = \dot{m}_3 \quad \text{بقاء جرم:}$$

$$\text{C.V.2: 1st law: } \dot{Q} + \dot{m}_2 h_2 = \dot{W} + \dot{m}_3 h_3$$

$$h_2 = h_g |_{400\text{kPa}} = 2738.5 \text{ kJ/kg}$$

$$\text{حالت 3: } 10\text{kPa} , 90\% \rightarrow h_3 = 2345.35 \text{ kJ/kg}$$

$$\Rightarrow \dot{m}_2 = \frac{1000}{2738.5 - 2345.35} = 2.54 \text{ kg/s}$$

$$x_{\text{در محفظه}} = \frac{\dot{m}_g}{\dot{m}_{\text{tot}}} = \frac{\dot{m}_g}{\dot{m}_{\text{tot}}} = \Rightarrow \frac{2.54}{\dot{m}_1} = 0.074$$

$$\left| \begin{array}{l} \dot{m}_g = \dot{m}_2 \\ \dot{m}_{\text{tot}} = \dot{m}_1 \end{array} \right.$$

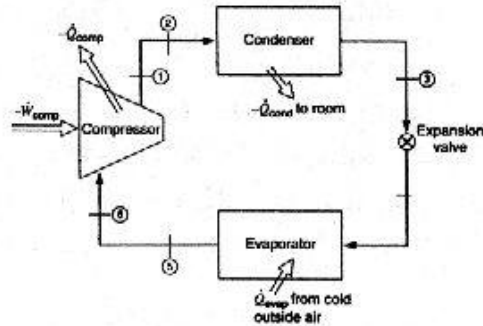
$$\Rightarrow \dot{m}_1 = 34.369 \text{ kg/s} \times \frac{3600\text{s}}{1 \text{ hr}} = 123731.1 \text{ kg/hr}$$

۴۷-۶ در یک سیکل پمپ حرارتی R-12 که در شکل (۴۷-۶) نشان داده شده است، مقدار 0.05 kg/s میرد R-12 جریان دارد. توان ورودی کمپرسور 4 kW و اطلاعات زیر مشخص است.

State	1	2	3	4	5	6
$P \text{ (kPa)}$	1250	1230	1200	320	300	290
$T \text{ (}^\circ\text{C)}$	120	110	45		0	5

مقدار انتقال حرارت از کمپرسور، مقدار انتقال حرارت از میرد R-12 در کندانسور و مقدار انتقال حرارت به میرد R-12 در تبخیرکن را بدست آورید.

درونیایی در (200kPa)

T	h
0	189.80
5	$h = 192.91 \frac{kJ}{kg}$
10	196.02

درون یایی در (300kPa)

T	h
0	187.72
5	$h = 190.95 \frac{kJ}{kg}$
10	194.17

$5^\circ C$	
P	h
200	192.91
290	$h_6 = ? \Rightarrow h_6 = 191.15 \frac{kJ}{kg}$
300	190.95

$120^\circ C$	
P	h
1000	262.25
1250	$h_1 = ? \Rightarrow h_1 = 260.18 \frac{kJ}{kg}$
1500	258.10

1st law: $-\dot{Q}_{Comp} + \dot{m}h_6 = \dot{m}h_1 - \dot{W}_{Comp}$

قانون اول برای حجم کنترل (کمپرسور):

$\Rightarrow \dot{Q}_{Comp} = 0.55 kW$

$110^\circ C$	
P	h
1000	254.93
1230	$h_2 = ? \Rightarrow h_2 = 252.85 kJ/kg$
1500	250.41

$3 \left\{ \begin{array}{l} P_2 = 1200 kPa \\ T_3 = 45^\circ C \end{array} \right. \Rightarrow h_3 = h_f)_{45^\circ C} = 79.71 kJ/kg$

قانون اول برای حجم کنترل (کندانسور): $\dot{Q}_{cond} + mh_2 = mh_3 \Rightarrow \dot{Q} = 8.66 kW$

فرایند 3→4 از نوع خفانشی است: $h_4 = h_3 = 79.71$, $h_5 = 187.72$

قانون اول برای حجم کنترل (تبخیرکن) $\dot{Q}_{evap} + mh_4 = mh_5 \Rightarrow \dot{Q} = 5.4 kW$

۴۸-۶ مخزن صلب 100 لیتری حاوی هوادر 1MPa , 200°C است. اکنون شیر باز شده و هوا به

بیرون جریان می یابد تا فشار به 100kPa برسد. در طول فرایند گرما از منبعی در دمای 200°C

طوری به مخزن منتقل می شود که هنگام بسته شدن شیر، دمای درون مخزن 50°C

است. انتقال گرما را بیابید.

حل:

فرایند USUF است در نتیجه:

بقای جرم: $(m_2 - m_1)_{C.V.} + \sum m_e - \sum m_i = 0 \Rightarrow m_1 - m_2 = m_e$

1st law: $Q_{C.V.} = (m_2 u_2 - m_1 u_1) + m_e h_e$

[در مساله فوق مخزن صلب است و جریان ورودی نداریم پس $m_i = W_{C.V.} = 0$]

داریم: $m_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} = \frac{100 \times 0.1}{0.287 \times (273.15 + 50)} = 0.107824 \text{ kg}$

$m_1 = \frac{P_1 V_1}{RT_1} = 0.736409 \Rightarrow m_e = m_1 - m_2 = 0.628585 \text{ kg}$

باتوجه به اینکه حالت m_e ثابت نیست مقدار میانگین آنتالپی آنرا در رابطه قانون اول قرار می دهیم یعنی:

$$h_e = \frac{h_1 + h_2}{2}$$

از جدول A.7 داریم:

$$T_1 = 200^\circ C = 473.15 K \Rightarrow h_1 = 475.802 \text{ kJ/kg} , u_1 = 339.993 \text{ kJ/kg}$$

$$T_2 = 50^\circ C = 323.15 K \Rightarrow h_2 = 323.746 \text{ kJ/kg} , u_2 = 230.992 \text{ kJ/kg}$$

$$\Rightarrow h_e = (h_1 + h_2)/2 = 399.774 \text{ kJ/kg}$$

$$\Rightarrow Q_{C.V.} = 25.8245 \text{ kJ} \quad (\text{با جایگذاری مقادیر در قانون اول})$$

۴۹-۶ یک مخزن 25 لیتری، شکل ۴۹-۶۶، که در ابتدا خلا می باشد بوسیله یک شیر به خط هوا که

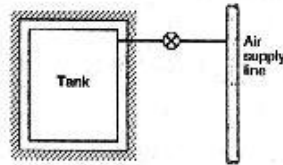
در آن هوا در 20°C , 800kPa جریان دارد متصل است. شیر باز شده و هوا به درون مخزن

جریان می یابد تا فشار به 600kPa برسد. دمای نهایی و جرم درون مخزن را بیابید. با فرض

گرماهای ویژه ثابت یک رابطه بین دمای خط و دمای نهایی پیدا کنید.

حل:

فرایند USUF

بقای جرم: $m_2 - m_1 + \sum m_e - \sum m_i = 0$

$m_e = m_1 = 0 \Rightarrow m_2 - m_i - m$

1st law: $Q_{C.V.} + \sum m_i h_i + m_1 u_1 = m_2 u_2 + \sum m_e h_e - W_{C.V.}$

$$Q_{C.V.} = W_{C.V.} = m_1 = m_e = 0 \Rightarrow \begin{cases} m_i h_i = m_2 u_2 \\ m_i = m_2 \end{cases} \Rightarrow h_i = u_2$$

بمراجعه به جدول A.7 داریم: $h_i = h_{20^\circ C} = h_{293.15K} = 293.594 \text{ kJ/kg}$

$u_2 = h_i = 293.594 \text{ kJ/kg} \rightarrow$ از A.7 یابی $\Rightarrow T_2 = 409.77 \text{ K}$

$\Rightarrow m_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} = 0.127547 \text{ kg}$

بافرض گرماهای ویژه ثابت داریم:

$h_i = u_2 \Rightarrow h_i = u_2 + P_2 v_2 - P_2 v_2 - h_2 - RT_2 \Rightarrow h_2 - h_i = RT_2$

$\Rightarrow C_{P,O}(T_2 - T_i) = RT_2 \Rightarrow \frac{T_2}{T_2 - T_i} = \frac{C_{P,O}}{R} \Rightarrow \frac{T_2}{-T_i} = \frac{C_{P,O}}{R - C_{P,O}} = \frac{C_{P,O}}{-C_{V,O}}$

$\Rightarrow \frac{T_2}{T_i} = k_{air} \Rightarrow T_2 = k_{air} T_i = 1.4 T_i$

اگر بافرض گرماهای ویژه ثابت دمای نهایی و جرم نهایی را به دست آوریم، داریم:

$T_2 = 1.4 T_i = 410.41 \text{ K}$ [اختلاف با مقدار محاسبه شده از جدول تنها 0.16% است]

$m_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} = 0.127348 \text{ kg}$ [اختلاف با مقدار محاسبه شده در بالا تنها 0.16% است]

یعنی اگر در مورد هوا گرماهای ویژه را ثابت فرض کنیم خطای بسیار ناچیزی مرتکب شده ایم که حتی از حد دقت دستگاههای اندازه گیری مهندسی نیز خارج است.

۵-۶ یک مخزن صلب حاوی 100L گازی اکسید کربن در درجه حرارت و فشار 300K, 1MPa

است. شیر مخزن بطور ناگهانی باز می شود و دی اکسید کربن به آرامی خارج می شود تا فشار

به 500kPa می رسد در این لحظه شیر بسته می شود. می توان فرض کرد که گاز باقی مانده

در درون مخزن دستخوش یک تحول پلی تروپیک با توان $n=1.5$ شده است. مقدار جرم نهایی داخل مخزن و حرارت منتقل شده به مخزن در طی فرایند را بیابید.

حل:

$$R=0.1889 \text{ kJ/kg.K}, \quad C_v=0.653 \text{ kJ/kg.K}, \quad C_p=0.842 \text{ kJ/kg.K} \quad : (CO_2)$$

$$V_1=V_2=0.1 \text{ m}^3$$

$$P_1 v_1 = RT_1 \Rightarrow 1000 \times v_1 = 0.1889 \times 300 \Rightarrow v_1 = 0.05667 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$m_1 = \frac{V_1}{v_1} = 1.76 \text{ kg}$$

$$P_1 v_1^n = P_2 v_2^n \Rightarrow 1000 \times 0.05667^{1.5} = 500 \times v_2^{1.5}$$

فرایند پلی تروپیک:

$$v_2 = 0.0899 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$m_2 = \frac{V_2}{v_2} = \frac{0.1}{0.0899} = 1.11 \text{ kg}$$

فرایند بصورت اتبساط آزاد صورت گرفته است یعنی هیچ نیروی مقاومتی در مقابل اتبساط وجود نداشته تا کاری انجام شود. $W_{1-2}=0$

مخزن را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم تحول انجام یافته را می توان یک تحول $USUF$ در نظر گرفت با صرف نظر از تغییرات انرژی جنبشی و پتانسیل:

$$C.V.: 1st \text{ law: } Q_{1-2} + m_i h_i = W_{1-2} + m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1$$

$$m_i = 0 \quad m_e = m_1 - m_2 = 1.76 - 1.11 = 0.65 \text{ kg} \quad \text{بقا جرم:}$$

چون حالت خروجی بطور مشخص در دسترس نیست آنتالپی خروجی را برابر آنتالپی متوسط بین آنتالپی اولیه و آنتالپی نهایی مخزن در نظر می گیریم:

$$P_2 v_2 = RT_2 \Rightarrow T_2 = \frac{500 \times 0.0899}{0.1889} = 237.95 \text{ K}$$

$$h_e = \frac{h_1 + h_2}{2}$$

$$1st \text{ law: } Q_{1-2} = (m_1 - m_2) \frac{h_1 + h_2}{2} + m_2 (h_2 - P_2 v_2) - m_1 (h_1 - P_1 v_1)$$

$$\Rightarrow Q_{1-2} = \frac{m_1 + m_2}{2} (h_2 - h_1) + m_1 P_1 v_1 - m_2 P_2 v_2$$

$$\Delta h = C_p \Delta T \quad \text{اگر دی اکسید کربن را گاز کامل بگیریم:}$$

$$\Rightarrow Q_{1-2} = \frac{1.76 + 1.11}{2} \times 0.842 (237.95 - 300) + 1.76 \times 1000 \times 0.05667$$

$$- 1.11 \times 500 \times 0.0899 = -25.128 \text{ kJ}$$

۵۱-۶ یک مخزن به حجم 1 m^3 حاوی آمونیاک در 150 kPa ، 25°C می باشد. مخزن به خط لوله ای

تخلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۷۳

که آمونیاک در $1200kPa$, $60^\circ C$ در آن جریان دارد متصل است. حال شیر باز می شود و جریان جرم تازمانیکه نصف حجم مخزن دردمای $25^\circ C$ از مایع پر شود، برقرار می گردد. مقدار حرارت منتقل شده از مخزن طی فرایند را بدست آورید.

حل:

جریان ورودی i : $P=1200kPa$, $T=60^\circ C \Rightarrow h_i=1553.3$

$$1) \begin{cases} T_1=20^\circ C \\ P_1=150kPa \end{cases} \Rightarrow v_1=0.93815, u_1=h_1-P_1v_1=1372.1$$

$$V=1m^3 \quad m_1=\frac{V}{v_1}=1.066 \text{ kg}$$

$$2) \begin{cases} T_2=25^\circ C \\ V_f=V_g=0.5 m^3 \end{cases} \Rightarrow m_f=\frac{V_f}{v_f}=301.57 \text{ kg}, m_g=\frac{V_g}{v_g}=3.9 \text{ kg}$$

$$m_2=m_f+m_g=305.47 \text{ kg}$$

$$u=\frac{m_f u_f+m_g u_g}{m} \Rightarrow u_2=309.85$$

$$m_2=m_1+m_i \Rightarrow m_i=304.4 \text{ kg}$$

معادله پیوستگی:

فرایند USUF:

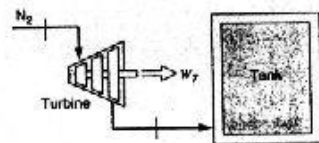
$$Q + m_i h_i = m_2 u_2 - m_1 u_1$$

قانون اول برای حجم کنترل:

$$\Rightarrow Q = -379.64 \text{ MJ}$$

۵۲-۶ یک خط نیتروژن، $0.5MPa$, $300K$ ، شکل ۵۲-۶، به توربینی متصل است که خروجی آن به مخزنی که در ابتدا خلاء و دارای حجم $50m^3$ است تخلیه می شود. توربین تا فشار مخزن برابر با $0.5MPa$ کار می کند که در آن نقطه دما $250K$ است. با فرض بی درو بودن فرایند، کار توربین را بیابید.

حل:

با انتخاب توربین و مخزن به عنوان حجم

کنترل داریم:

$$m_e = m_1 = Q_{C.V.} = 0, W_{C.V.} = W_t$$

$$m_i = m_2 = m \quad \text{بقای جرم:}$$

$$1st \text{ law: } m_i h_i = m_2 u_2 + W_t \Rightarrow W_t = m_i h_i - m_2 u_2 = m(h_i - u_2)$$

$$P_2 = 0.5 \text{ MPa}, T_2 = 250 \text{ K} \Rightarrow \quad (2)$$

$$h_2 = 257.79 \text{ kJ/kg} \Rightarrow u_2 = h_2 - P_2 v_2 = 183.885 \text{ kJ/kg}$$

$$v_2 = 0.14781 \text{ m}^3/\text{kg} \Rightarrow m_2 = m = \frac{V}{v_2} = 338.272 \text{ kg}$$

$$P_1 = 0.5 \text{ MPa}, T_1 = 300 \text{ K} \Rightarrow h_1 = 310.28 \text{ kJ/kg} \quad (i)$$

$$\Rightarrow W_1 = 338.272(310.28 - 183.885) = 42.76 \text{ MJ}$$

۵۳-۶ یک مخزن تهی به حجم 150 L به یک لوله هوا که در آن هوا در درجه حرارت اتاق 25° C و فشار 8 MPa جریان دارد متصل است. شیر رابط باز می شود و هوا تا زمانی که فشار داخل مخزن به 6 MPa برسد وارد آن می شود و سپس شیر بسته می شود. فرایند پر شدن بسیار سریع بوده و می توان آن را آدیاباتیکی فرض کرد. سپس مخزن را در یک انبار قرار می دهیم تا به آرامی به درجه حرارت اتاق برگردد. فشار نهایی چیست؟

حل:

مخزن را حجم کنترل در نظر می گیریم فرایند پر شدن را نیز بصورت *USUF* فرض می کنیم:

$$T_1 = 273.1 + 25 = 298.1 \text{ K}$$

$$C.V: 1st \text{ law: } Q_{1-2} + m_1 h_1 = W_{1-2} + m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1, Q_{1-2} = W_{1-2} = 0, m_1 = 0$$

$$m_1 = m_2 - m_1 = m_2 \quad \text{بقای جرم:}$$

بفرض اینکه جریان در لوله حاوی هوا بصورت پایدار باشد آنتالپی ورودی ثابت و برابر آنتالپی در جریان هواست.

$$m_2 h_1 = m_2 u_2 \Rightarrow h_1 = u_2 = h_2 - P_2 v_2 = h_2 - RT_2$$

$$R = 0.287 \text{ kJ/kg.K}, C_p = 1.004 \text{ kJ/kg.K}, C_v = 0.717 \text{ kJ/kg.K} \quad (\text{air})$$

$$\Rightarrow C_p(T_1 - T_2) = RT_2 \Rightarrow 1.004(298.1 - T_2) = 0.287 T_2$$

$$\Rightarrow T_2 = 231.83 \text{ K}$$

$$P_2 V_2 = m_2 R T_2 \Rightarrow m_2 = \frac{6000 \times 0.15}{0.287 \times 231.83} = 13.53 \text{ kg}$$

بعد از بستن شیر حجم کنترل تبدیل به سیستم خواهد شد.

$$\text{system: 1st law: } Q_{2-3} = W_{2-3} + m_2(u_3 - u_1), W_{2-3} = 0$$

$$Q_{2-3} = 13.53 \times 0.717 \times (300 - 231.83) \Rightarrow Q_{2-3} = 661.15 \text{ kJ}$$

۵۴-۶ یک بالن به قطر 0.5 m حاوی هوا در 200 kPa , 300 K می باشد و بوسیله یک شیر به خط لوله ای که هوا در 400 kPa , 400 K در آن جریان دارد، مرتبط است حال شیر باز می شود و

تخلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۷۵

هوا تازمانی که فشار داخل بالن به $300kPa$ برسد به داخل بالن جریان می یابد. سپس شیر را می بندیم. درجه حرارت نهایی داخل بالن $350K$ است و فشار بالن با قطر آن نسبت مستقیم دارد. مقادیر کار و انتقال حرارت طی فرایند را بدست آورید.

حل:

$$D_1 = 0.5m \Rightarrow V_1 = \frac{1}{6}\pi D_1^3 = 0.06545 m^3 \quad (1)$$

$$P_1 = 200kPa, T_1 = 300K \Rightarrow u_1 = 214.364, P = kD \Rightarrow k = 400$$

$$m_1 = \frac{P_1 V_1}{RT_1} = 0.152 kg$$

$$P = 400kPa, T = 400K \Rightarrow h_i = 401.299 \quad \text{جریان ورودی (i)}$$

$$P_2 = 300kPa, P_2 = kD_2 \Rightarrow D_2 = 0.75m \Rightarrow V_2 = 0.221 m^3 \quad (2)$$

$$T_2 = 350K \Rightarrow u_2 = 250.323, m_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} \Rightarrow m_2 = 0.66 kg$$

$$m_2 - m_1 + m_i \Rightarrow m_i = 0.508 kg \quad \text{معادله پیوستگی:}$$

$$W_{1-2} = \int_1^2 p dV = \frac{\pi}{2} k \int_{D_1}^{D_2} D^3 dD = \frac{\pi}{8} k D^4 \Big|_{0.5}^{0.75} = 39.9 kJ$$

فرایند: USUF

$$Q + m_i h_i - m_2 u_2 - m_1 u_1 + W \quad \text{قانون اول برای حجم کنترل:}$$

$$\Rightarrow Q = -31.3 kJ$$

۵۵-۶ یک مخزن عایق 500 لیتری حاوی هوا در $40^\circ C$, $2MPa$ است. شیر بازمی شود و هوا به بیرون راه می یابد، تا اینکه نیمی از جرم اولیه درون مخزن تخلیه شود، در این لحظه شیر را می بندیم. فشار داخلی را در این زمان بیابید.

حل:

با انتخاب مخزن به عنوان حجم کنترل داریم: $m_1 = Q_{c,v} = W_{c,v} = 0$, $m_2 = \frac{m_1}{2}$
چون حالت خروجی (h_e) ثابت نیست آنرا میانگین حالت‌های اولیه و نهایی فرض می کنیم:

$$m_2 - m_1 = m_e \Rightarrow m_e = \frac{m_1}{2} \quad \text{بقای جرم:}$$

$$1st \text{ law: } m_1 u_1 = m_2 u_2 + m_e h_e \Rightarrow m_1 u_1 = \frac{m_1}{2} u_2 + \frac{m_1}{2} \times \frac{h_1 + h_2}{2}$$

$$\Rightarrow 2u_1 = u_2 + \frac{h_1 + h_2}{2} \Rightarrow 2u_1 - \frac{h_1}{2} = u_2 + \frac{h_2}{2}$$

از جدول 4.7 داریم:

$$u_1 = 223.807 \text{ kJ/kg}, \quad h_1 = 313.691 \text{ kJ/kg} \Rightarrow u_2 + \frac{h_2}{2} = 290.769$$

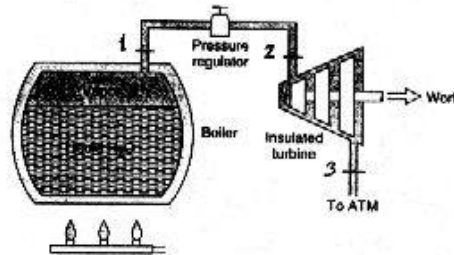
$$T_2 = 239.389 \text{ K}$$

با آزمایش و خطا از جدول 4.7 داریم:

$$m_2 = \frac{m_1}{2} \Rightarrow \frac{V}{v_2} = \frac{V}{2v_1} \Rightarrow v_2 = 2v_1 \Rightarrow \frac{RT_2}{P_2} = 2 \frac{RT_1}{P_1}$$

$$\Rightarrow P_2 = \frac{P_1}{2} T_2 = 1.529 \text{ MPa}$$

۵۶-۶ در یک موتور بخار توربینی، دیگ بخار دارای حجم 100L است و ابتدا حاوی مایع اشباع بااندکی بخار در فشار 100kPa می باشد. شیر تنظیم فشار موجود روی دیگ بخار در فشار 700kPa عمل می کند. اکنون مشعل را روشن می کنیم. بخار اشباع در فشار 700kPa وارد توربین شده و از آن در فشار 100kPa بصورت بخار اشباع وارد جو می شود. وقتی مایع به حد کافی سردیگ نباشد، مشعل خاموش خواهد شد. مقدار کارکل توربین و انتقال حرارت به دیگ بخار در این فرایند را بیابید.

حل:

حالت 1:

$$100 \text{ kPa}, \quad v_1 = v_f = 0.001043 \text{ m}^3/\text{kg}, \quad h_1 = h_f = 417.44 \text{ kJ/kg}$$

$$u_1 = u_f = 417.33 \text{ kJ/kg}$$

$$m_1 = \frac{V_1}{v_1} = \frac{0.1}{0.001043} = 95.877 \text{ kg}$$

$$(2) \text{ حالت ورودی به توربین: } h = h_g \Big|_{700 \text{ kPa}} = 2763.5 \text{ kJ/kg}$$

$$(3) \text{ حالت خروجی از توربین: } h = h_g \Big|_{100 \text{ kPa}} = 2675.46 \text{ kJ/kg}$$

اگر توربین را به عنوان یک حجم کنترل در نظر بگیریم: $C.V.: 1st \text{ law: } q + h_i = w_T + h_e$

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۷۷

$$w_T = h_2 - h_g = 2763.5 - 2675.46 = 88.04 \text{ kJ/kg}$$

مقدار جرمی که در پایان فرایند در مخزن می ماند در مقابل جرم کلی ناچیز است و می توان از این مقدار صرف نظر کرد.

$$\Rightarrow m = 95.877 \text{ kg} \Rightarrow W_T = mw_T = 95.877 \times 88.04 = 8441.01 \text{ kJ}$$

حال مخزن را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم از لحظه ای که شیر باز می شود تا پایان فرایند را

$$USUF \text{ در نظر می گیریم: } m_i h_i = 0 \quad W_{1-2} = 0$$

$$C.V.: 1st \text{ law: } Q_{1-2} + m_i h_i = W_{1-2} + m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1$$

$$m_e = m_1 - m_2, \quad m_2 \approx 0 \Rightarrow m_e = m_1 = 95.877 \text{ kg} \quad \text{بقای جرم:}$$

$$h_e = h_g \quad | \quad 700 \text{ kPa} = 2763.5 \text{ kJ/kg}$$

$$1st \text{ law: } Q_{1-2} = 95.877 \times 2763.5 - 95.877 \times 417.944 = 224.944 \text{ MJ}$$

۵۷-۶ یک مخزن عایق به حجم 2 m^3 حاوی بخار اشباع 4 MPa است، شکل ۵۷-۶. شیری که در بالای مخزن نصب شده اکنون باز می شود. بخار خارج می شود، در طول فرایند اگر مایعی شکل بگیرد در ته مخزن جمع می شود. طوری که فقط بخار اشباع خارج می گردد. جرم خارج شده را زمانی که فشار داخل به 1 MPa می رسد بیابید.

حل:

$$P_1 = 4 \text{ MPa}, \quad x = 1, \quad V = 2 \text{ m}^3 \Rightarrow v_1 = 0.04978 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$u_1 = 2602.27 \text{ kJ/kg}, \quad m_1 = \frac{V}{v_1} = 40.1768 \text{ kg}$$

$$h_e = \frac{h_{1g} + h_{2g}}{2} = 2879.73, \quad m_e = ? \quad (e)$$

$$P_2 = 1 \text{ MPa} \Rightarrow v_{2f} = 0.001127, \quad v_{2fg} = 0.19332 \quad (2)$$

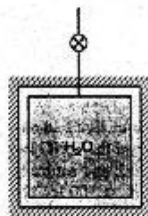
$$u_{2f} = 761.67, \quad u_{2fg} = 1821.97$$

$$m_2 = \frac{V}{v_2} = \frac{2}{v_2}$$

$$m_e = m_1 - m_2 = 40.1768 - \frac{2}{v_2} \quad \text{معادله پیوستگی:}$$

$$m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1 = 0 \quad \text{قانون اول برای حجم کنترل:}$$

$$\Rightarrow 2879.73 \left(40.1768 - \frac{2}{v_2} \right) + \frac{2}{v_2} u_2 = 1.045488 \times 10^5$$

با آزمایش و خطاء :
$$\frac{-5759.46}{v_{2f} + xv_{2fg}} + \frac{2}{v_{2f} + xv_{2fg}} (u_{2f} + xu_{2fg}) + 11147.23 = 0$$

در برابر طرف چپ رابطه فوق در نظر می گیریم تا با درون یابی به صفر x را پیدا کنیم .

$$\begin{cases} x=0.75 \Rightarrow \delta=860 \\ x=? \quad \delta=0 \Rightarrow x=0.73 \Rightarrow v_2=v_{2f}+xv_{2fg}=0.14225 \\ x=0.7 \Rightarrow \delta=-1204 \end{cases} \Rightarrow m_c=m_1 \frac{2}{v_2} = 26.2 \text{ kg}$$

۵۸-۵ یک مخزن عایق وصلب به حجم $1m^3$ و به جرم $40kg$ از جنس فولاد حاوی هوا در $500kPa$ است. دمای مشترک هوا و مخزن $20^\circ C$ و مخزن به یک خط جریان هوادر $2MPa$, $20^\circ C$ متصل است. شیر باز شده و جریان اجازه می یابد وارد مخزن شود. زمانی که فشار به $1.5MPa$ رسید شیر را می بندیم. فرض کنید هوا و مخزن همواره همدمما هستند، دمای نهایی را بیابید.

حل:

می دانیم که در مورد اجسام جامد داریم: $C_{st} = C_p \approx C_v = C \Rightarrow C_p)_{st} = 0.46 \text{ kJ/kg.K}$

جدول A.7 $u_{1a} = 209.45 \text{ kJ/kg}$, $h_i = 293.594 \text{ kJ/kg}$

بقای جرم: $m_{st} + m_i + m_{1a} = m_{2a} + m_{st} \Rightarrow m_i = m_{2a} - m_{1a}$

1st law: $m_{1a}u_{1a} + m_{st}u_{st} + m_i h_i = m_{2a}u_{2a} + m_{st}u_{st}$

$$\Rightarrow m_{st}C_{st}(T_2 - T_1) + m_{2a}u_{2a} - m_{1a}u_{1a} - m_{2a}h_i + m_{1a}h_i = 0 \quad , \quad m_a = \frac{R_{air}T}{PV}$$

$$\Rightarrow 18.3438T_2 - 5379.8 + 1.9133 \times 10^{-4} T_2 u_{2a} = 0$$

با آزمایش و خطا از جدول A.7 به T_2 می رسیم : $T_2 = 292.6K = 19.49^\circ C$

۵۹-۶ مخزن نشان داده شده در شکل دارای حجم $750L$ است و در ابتدا حاوی آب در درجه حرارت

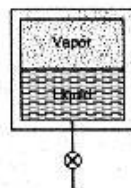
$25^\circ C$ است که نصف حجم آن مایع و نصف دیگر آن

بخار می باشد. شیر زیر مخزن را باز می کنیم تا مایع به

آرامی خارج شود. با انتقال حرارت دما را ثابت نگه

می داریم. مقدار انتقال حرارت لازم را برای خارج

شدن نصف جرم اولیه از مخزن محاسبه کنید.

حل:

حالت 1: $25^\circ C \rightarrow$ دوفازه $\rightarrow v_f = 0.001251 \text{ m}^3/\text{kg}$

$$v_g = 0.05013 \text{ m}^3/\text{kg}, \quad u_f = 1080.37 \text{ kJ/kg}$$

$$u_{fg} = 1522 \text{ kJ/kg}$$

$$\begin{cases} m_{f1} = \frac{V_{f1}}{v_{f1}} = \frac{0.5 \times 0.75}{0.001251} = 299.76 \text{ kg} \\ m_{g1} = \frac{V_{g1}}{v_{g1}} = \frac{0.5 \times 0.75}{0.05013} = 7.48 \text{ kg} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m_1 = m_{f1} + m_{g1} = 307.27 \text{ kg} \\ x_1 = \frac{m_{g1}}{m_1} = 0.024 \end{cases}$$

مخزن را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم فرایند بصورت *USUF* انجام می گیرد.

$$C.V.: \text{ 1st law: } Q_{1-2} + m_i h_i = W_{1-2} + m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1, \quad m_i = W_{1-2} = 0$$

$$m_e = m_1 - m_2 = \frac{1}{2} m_1 = 153.635 \text{ kg} = m_2 \quad \text{بقای جرم:}$$

حالت 2

$$v_2 = \frac{V_2}{m_2} = \frac{0.75}{153.635} = 0.00488117 \text{ m}^3/\text{kg}, \quad T_2 = T_1 = 250^\circ\text{C} \rightarrow \text{دوفازه}$$

$$\Rightarrow x_2 = 0.074$$

$$\Rightarrow h_2 = h_f + x_2 h_{fg} = 1085.34 + 0.074 \times 1716.18 = 1212.337 \text{ kJ/kg}$$

$$u_2 = u_f + x_2 u_{fg} = 1080.37 + 0.074 \times 1522.0 = 1193.444 \text{ kJ/kg}$$

$$h_e = h_f \big|_{250^\circ\text{C}} = 1085.34 \text{ kJ/kg}$$

$$u_1 = u_{f1} + x_1 u_{fg1} = 1080.37 + 0.024 \times 1522 = 1116.898 \text{ kJ/kg}$$

$$\Rightarrow Q_{1-2} = 153.635 \times 1085.34 + 153.635 \times 1193.444 - 307.27 \times 1116.898$$

$$\Rightarrow Q_{1-2} = 6911.73 \text{ kJ}$$

۶-۶۰ یک بطری که ابتدا خالی است دارای حجم 0.25 m^3 می باشد و بوسیله خط لوله ای که آب 350°C , 0.8 MPa در آن جریان دارد پر می شود. فرض کنید انتقال حرارت وجود ندارد و وقتی فشار داخل بطری به فشار خط لوله می رسد درب بطری بسته شود. درجه حرارت و جرم داخل بطری را در انتهای فرایند حساب کنید.

حل:

$$P_2 = 0.8 \text{ MPa}, \quad m_2 = ?, \quad T_2 = ? \quad (2 \quad V = 0.25 \text{ m}^3 \text{ خالی: 1)}$$

$$P = 0.8 \text{ MPa}, \quad T = 350^\circ\text{C} \Rightarrow h_i = 3161.68 \text{ kJ/kg} \quad \text{جریان ورودی } i:$$

$$Q + m_i h_i = m_2 u_2 + W \quad (Q = 0, \quad W = 0) \quad \text{قانون اول برای حجم کنترل:}$$

$$m_i = m_2 \Rightarrow h_i = u_2 = 3161.68$$

$$P_2 = 0.8 \text{ MPa}, \quad u_2 = 3161.68 \text{ kJ/kg} \quad (2)$$

800kPa		
u	T	v
3125.95	500	0.44331
3161.68	$T_2=?$	$v_2=? \Rightarrow T_2=521^\circ C, v_2=0.45547$
3297.91	600	0.50184

$$m_2 = \frac{V}{v_2} = 0.55 \text{ kg}$$

۶-۶۱ یک خط آمونیاک در $0^\circ C$ ، $450kPa$ برای پرکردن یک مخزن 0.05 مترمکعبی که در ابتدا حاوی آمونیاک در $20^\circ C$ ، $100kPa$ است بکار گرفته می شود. زمانی که فشار به $290.9kPa$ رسید شیر را می بندیم. دما و جرم نهایی درون مخزن را بیابید.

حل:

$$m_i = m_2 - m_1$$

بقای جرم:

$$1st \text{ law: } Q_{C.V.} + m_1 u_1 + m_1 h_i = m_2 u_2$$

برای یافتن خواسته های مساله در حالت نهایی بدست آوردن یک متغیر حالت (دما، حجم ویژه، انرژی درونی یا ...) لازم است و همینطور برای بدست آوردن جرم در حالت نهایی یک مجهول اضافه می شود. انتقال گرما به حجم کنترل یک مجهول به مساله اضافه می کند درحالیکه معادلات موجود تنها دو معادله پیوستگی (بقای جرم) و قانون اول می باشند و در نتیجه یک رابطه برای حل مساله کم داریم. با توجه به در نظر گرفته نشدن هیچ شرط دیگری در مساله احتمالاً داده های مساله برای حل آن کافی نیست.

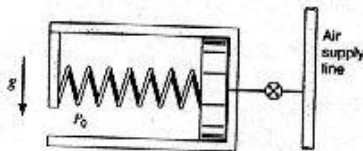
۶-۶۲ سیلندر پیستون عایق نشان داده شده در شکل توسط یک فنر بارگذاری شده است و از طریق شیر به خط جریان هوادر $700K$ ، $600kPa$ متصل است. در ابتدا سیلندر خالی و نیروی فنر برابر با صفر است. سپس شیر باز می شود، تا فشار سیلندر به $300kPa$ برسد. با توجه به اینکه $h_{line} - u_{line} = RT_{line}$ ، $u_2 = u_{line} + C_v(T_2 - T_{line})$ عبارتی برای T_2 بر حسب P_o ، P_2 ، T_{line} بیابید. اگر $P_o = 100kPa$ باشد مقدار T_2 را حساب کنید.

حل:

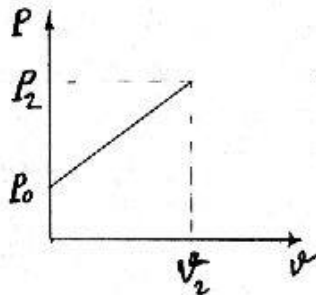
حجم مابین پیستون و کف سیلندر را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم این حجم ابتدا صفر است و بعد با باز شدن شیر به تدریج افزایش می یابد.

$$m_i = m_2 - m_1 = m_2$$

بقای جرم:

اگر فنر را خطی در نظر بگیریم:

$$W_{1-2} = \int_1^2 P dV = \frac{P_0 + P_2}{2} \times V_2 = \frac{1}{2}(P_0 V_2 + P_2 V_2)$$

$$(PV = mRT) \Rightarrow$$

$$W_{1-2} = \frac{1}{2} \left(P_0 \times \frac{m_2 R T_2}{P_2} + m_2 R T_2 \right)$$

با صرف نظر از تغییرات انرژی جنبشی و پتانسیل:

$$C.V.: 1st \text{ law (USUF)}: Q_{1-2} + m_i h_i = W_{1-2} + m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1$$

$$\Rightarrow 0 + m_2 h_{line} = \frac{1}{2} m_2 \left(\frac{P_0 R T_2}{P_2} + R T_2 \right) + 0 + m_2 (u_{line} + C_v (T_2 - T_{line})) - 0$$

$$\Rightarrow h_{line} - u_{line} - \frac{R T_2}{2} \left(\frac{P_0}{P_2} + 1 \right) - C_v (T_2 - T_{line}) = 0$$

$$\Rightarrow R T_{line} - T_2 \left(\frac{R P_0}{2 P_2} + \frac{R}{2} + C_v \right) + C_v T_{line} = 0$$

$$T_2 = \frac{R + C_v}{\frac{R P_0}{2 P_2} + \frac{R}{2} + C_v} T_{line}$$

$$R = 0.287 \text{ kJ/kg.K}, \quad C_v = 0.717 \text{ kJ/kg.K} \quad \text{برای هواداریم:}$$

$$\Rightarrow T_2 = \frac{1.004 P_2}{0.1435 P_0 + 0.8605 P_2} T_{line}$$

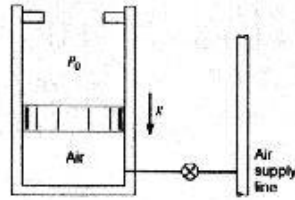
$$P_0 = 100 \text{ kPa}, \quad P_2 = 300 \text{ kPa}, \quad T_{line} = 700 \text{ K} \Rightarrow$$

$$T_2 = \frac{1.004 \times 300}{0.1435 \times 100 + 0.8605 \times 300} \times 700$$

$$T_2 = 773.72 \text{ K}$$

۶-۶۳ سیلندر پیستون بارگذاری شده با جرم (شکل ۶-۶۳) حاوی هوادار 300 kPa و 17°C با حجم 0.25 m^3 می باشد. وقتی پیستون روی موانع قرار می گیرد حجم 1 m^3 می شود. یک خط لوله با شرایط 500 kPa ، 600 K توسط یک شیر به این سیلندر متصل است. حال شیر تار سیدن فشار درونی سیلندر به 400 kPa باز می شود و در این حالت دما 350 K است. جرم هوای ورودی، کار و انتقال حرارت طی فرایند را بدست آورید.

حل:

$$P_1 = 300 \text{ kPa}, T_1 = 17^\circ \text{C} = 290.15 \text{ K} \quad (1)$$

$$V_1 = 0.25 \text{ m}^3 \Rightarrow u_1 = 207.3$$

$$m_1 = \frac{P_1 V_1}{RT_1} = 0.9 \text{ kg}$$

جریان ورودی i:

$$P = 500 \text{ kPa}, T = 600 \text{ K} \Rightarrow$$

$$h_i = 607.316$$

(1)

	T	u
$P_2 = 400 \text{ kPa}$	340	243.113
$T_2 = 350 \text{ K}$	350	$u_2 = ? \Rightarrow u_2 = 250.322 \text{ kJ/kg}$
$V_2 = 1 \text{ m}^3$	360	257.532

$$m_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} = 3.98 \text{ kg}$$

$$m_2 = m_1 + m_i \Rightarrow m_i = 3.08 \text{ kg}$$

معادله پیوستگی:

$$W = \int p dV = P_s (V_2 - V_1) = 225 \text{ kJ} \quad \left[P_s = P_{at} + \frac{m_p g}{A_p} = 300 \right]$$

$$Q + m_i h_i = m_2 u_2 - m_1 u_1 + W$$

قانون اول برای حجم کنترل (سیلندر پیستون):

$$\Rightarrow Q = -836 \text{ kJ}$$

۶-۶۴ یک بالن کشان طوری رفتار می کند که فشار داخل آن متناسب با قطر است. بالن حاوی ۰.۵kg هوادر 200 kPa , 30°C است. این بالن ناگهان به یک خط هوادر 400 kPa , 100°C متصل می شود. تازمانی که حجم دوبرابر شود هوا وارد بالن می گردد. درطول این فرایند 50 kJ انتقال حرارت به بیرون از بالن وجود دارد. دمای نهایی و جرم ورودی بالن را بیابید.

حل:

$$P = C'D = Cr \quad [P_1 V_1 = mRT_1 \Rightarrow P_1 \left(\frac{4}{3}\pi r_1^3\right) = mRT_1] \quad \text{[از طرفی:]}$$

$$\Rightarrow V_1 = 0.21751 \text{ m}^3, r_1 = 0.373076 \text{ m}$$

$$\Rightarrow C = \frac{P_1}{r_1} = 536.084 \Rightarrow P = 536.084 r$$

$$V_2 = 2V_1 \Rightarrow r_2 = \sqrt[3]{2} r_1 \Rightarrow V_2 = 0.43502 \text{ m}^3, r_2 = 0.470046 \text{ m}$$

$$, P_2 = Cr_2 = 251.984 \text{ kPa}$$

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۸۳

$$W_{C.V} = \int_{V_1}^{2V_1} PdV = \int_{r_1}^{r_2} 536.084r \times 4\pi r^2 dr = 1684.16r^4 \Big|_{0.373076}^{0.470046} = 49.5872kJ$$

از جدول ثابتهای گازها مال A.5 داریم: $C_{p0} = 1.004 \frac{kJ}{kgK}$, $C_{v0} = 0.717 \frac{kJ}{kgK}$

بقای جرم: $m_i = m_2 - m_1$

1st law: $Q_{C.V} + m_i h_i + m_1 u_1 = m_2 u_2 + W_{C.V}$

$$\Rightarrow W_{C.V} - Q_{C.V} + m_2(u_2 - h_i) + m_1(h_i - u_1) = 0$$

داریم: $h_i - u_1 = h_i - h_1 + P_1 v_1 = C_{p0} T_i - C_{v0} T_1 + R T_1 = C_{p0} T_i - C_{v0} T_1$

$$\Rightarrow m_1(h_i - u_1) = 78.642kJ$$

$$W_{C.V} - Q_{C.V} = 99.5872kJ$$

$$\Rightarrow m_2(u_2 - h_i) + 178.229 = 0$$

$$u_2 - h_i = u_2 - u_1 - P_i v_i = C_{v0} T_2 - C_{v0} T_1 - R T_1 = C_{v0} T_2 - C_{p0} T_1$$

$$\Rightarrow \frac{P_2 V_2}{R T_2} (C_{v0} T_2 - C_{p0} T_1) + 178.229 = 0 \Rightarrow$$

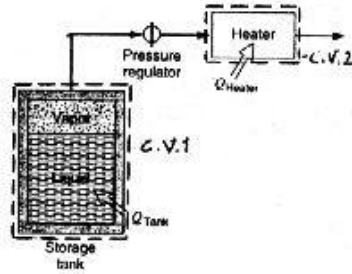
$$\Rightarrow \frac{251.984 \times 0.43502}{0.287 T_2} (0.717 T_2 - 374.643) - 178.229 = 0$$

$$\Rightarrow 452.083 - \frac{143093}{T_2} = 0 \Rightarrow T_2 = 316.519K = 43.37^\circ C$$

$$\Rightarrow m_2 = \frac{P_2 V_2}{R T_2} = 1.2067 kg \Rightarrow m_i = 0.7067 kg$$

۶-۶۵ مطابق شکل 95% حجم یک مخزن ذخیره گاز طبیعی مایع (LNG) حاوی مایع و باقیمانده آن حاوی گاز در درجه حرارت 160K می باشد. حجم کل مخزن را $2m^3$ و خواص LNG را همسان با متان خالص در نظر بگیرید. به مخزن حرارت می افزائیم تا بخار اشباع در 160K وارد یک گرمکن جریان پایدار شده و در 300K از آن خارج شود. فرایند تا خروج تمام مایع موجود در مخزن ادامه می یابد. مقدار کل حرارت منتقل شده به مخزن و مقدار کل حرارت منتقل شده به گرمکن را بیابید.

حل:

C.V.1: مخزن
با صرف نظر از تغییرات انرژی جنبشی و پتانسیل:

$$m_i h_i = 0, \quad W_{1-2} = 0$$

$$C.V.1: 1st \text{ law (USUF)} \quad Q_{1-2} + m_i h_i = W_{1-2} + m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1$$

$$160K, \quad \text{دو فاز} \rightarrow v_f = 0.002974 \text{ m}^3/\text{kg}, \quad v_g = 0.03936 \quad \text{حالت 1}$$

$$\Rightarrow m_f = \frac{V_f}{v_f} = \frac{0.95 \times 2}{0.002974} = 638.87 \text{ kg}, \quad m_g = \frac{V_g}{v_g} = \frac{0.05 \times 2}{0.03936} = 2.54 \text{ kg}$$

$$u_f = -106.35 \text{ kJ/kg}, \quad u_{fg} = 314.01 \text{ kJ/kg}, \quad h_f = -101.61 \text{ kJ/kg}$$

$$h_{fg} = 371.96 \text{ kJ/kg}, \quad m_{tot} = m_f + m_g = 641.41 \text{ kg}$$

$$x_1 = \left(\frac{m_g}{m} \right)_1 = \frac{2.54}{641.41} = 0.0039$$

$$\Rightarrow h_1 = h_f + x_1 h_{fg} = -101.61 + 0.0039 \times 371.96 = -100.16 \text{ kJ/kg}$$

$$u_1 = u_f + x_1 u_{fg} = -106.35 + 0.0039 \times 314.01 = -105.12 \text{ kJ/kg}$$

فرایند تا تبدیل آخرین قطره مایع به بخار ادامه یافته است یعنی در حالت 2 فقط بخار اشباع (در همان دما و فشار حالت 1) داریم:

$$h_2 = h_g = 270.35 \text{ kJ/kg}, \quad u_2 = u_g = 207.66 \text{ kJ/kg}$$

$$h_e = h_g \Big|_{160K} = 270.35 \text{ kJ/kg}$$

$$m_2 = \frac{V_2}{v_g} = \frac{2}{0.03936} = 50.81 \text{ kg}$$

$$m_e = m_1 - m_2 = 641.41 - 50.81 = 590.6 \text{ kg} \quad \text{معادله پیوستگی:}$$

$$1st \text{ law: } Q_{1-2} \Big|_{C.V.1} = m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1$$

$$\Rightarrow Q_{1-2} \Big|_{C.V.1} = 590.6 \times 270.35 + 50.81 \times 207.66 - 641.41 \times (-105.12)$$

$$Q_{C.V.1} = 237.645 \text{ MJ}$$

C.V.2: گرمکن

تخلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۸۵

$$h_i = h_g \Big|_{160K} = 270.35 \text{ kJ/kg} \quad P_i = P_{sat} \Big|_{160K} = 1592.8 \text{ kPa}$$

حالت خروجی:

$$T_e = 300K \quad , \quad P_e = P_i = 1592.8 \text{ kPa} \quad \rightarrow \text{بخار فوق گرم}$$

$$[\text{ازافت فشار درگرمکن صرف نظر می کنیم}] \quad \rightarrow h_e = 612.897 \text{ kJ/kg}$$

$$w = 0 \quad , \quad C.V.2:1st \text{ law}(SSSF): q + h_i = w + h_e$$

$$\Rightarrow q = 612.897 - 270.35 = 342.547 \text{ kJ/kg}$$

$$Q_{C.V.2} = m_e \times q = 590.6 \times 342.547 = 202.308 \text{ MJ}$$

۶-۶۶ یک بالن کرووی از ماده ای ساخته شده است که فشار داخل متناسب با قطر بالن به توان ۱.۵ است. بالن حاوی گاز آرگن در 1200 kPa ، 700°C با قطر 0.2 m است. شیراکنون باز می شود و گاز تا زمانی که قطر به 1.8 m برسد به خارج جریان می یابد. در این نقطه دما 600°C است. بالن اکنون سرد می شود تا قطر به 1.4 m برسد.

الف) چه مقدار جرم از بالن خارج شده است

ب) دمای نهایی درون بالن چیست

ج) گرمای منتقل شده از بالن را در تمام فرایند بیابید

حل:

$$\left\{ \begin{array}{l} P_1 = 1200 \text{ kPa} \quad , \quad T_1 = 700^\circ \text{C} = 973.15 \text{ K} \quad \Rightarrow m_1 = \frac{P_1 V_1}{RT_1} = 24.83 \text{ kg} \quad (1) \\ D_1 = 2 \text{ m} \quad \Rightarrow V_1 = \frac{1}{6} \pi D_1^3 = 4.19 \text{ m}^3 \quad , \quad P = kD^{1.5} \quad \Rightarrow k = 424.26 \\ R = 0.2081 \end{array} \right.$$

$$D_2 = 1.8 \text{ m} \quad , \quad P = kD^{1.5} \quad \Rightarrow P_2 = 1024.6 \text{ kPa} \quad (2)$$

$$V_2 = \frac{1}{6} \pi D_2^3 = 3.054 \text{ m}^3 \quad , \quad m_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} = 17.22 \text{ kg} \quad , \quad T_2 = 600^\circ \text{C} = 873.15 \text{ K}$$

$$m_e = m_2 - m_1 \Rightarrow m_e = 7.61 \text{ kg} \quad \text{معادله پیوستگی:}$$

$$D_3 = 1.4 \text{ m} \quad \Rightarrow V_3 = \frac{1}{6} \pi D_3^3 = 1.437 \text{ m}^3 \quad , \quad P_3 = kD_3^{1.5} \quad \Rightarrow P_3 = 703 \text{ kPa} \quad (3)$$

$$m_3 = m_2 = 17.22 \text{ kg} \quad \quad P_3 V_3 = m_3 R T_3 \Rightarrow T_3 = 282 \text{ K}$$

$$W_3 = \int_1^3 P dV = \int_1^3 kD^{1.5} \times \frac{1}{2} \pi D^2 dD = \frac{k\pi}{2} \int_{D_1}^{D_3} D^{3.5} dD = \frac{k\pi}{9} D^{4.5} \Big|_2^{1.4}$$

$$\Rightarrow W_3 = -2678 \text{ kJ}$$

از جدول ثابتهای گاز ایده ال: $C_v = 0.312 \text{ kJ/kgK}, C_p = 0.52 \text{ kJ/kgK}$

قانون اول برای حجم کنترل: ${}_1Q_3 = m_3 u_3 - m_1 u_1 + m_e h_e + W$

$$T_e = \frac{T_1 + T_2}{2} = 650^\circ\text{C} \Rightarrow {}_1Q_3 = (m_1 - m_e) u_3 - m_1 u_1 + m_e h_e + {}_1W_3$$

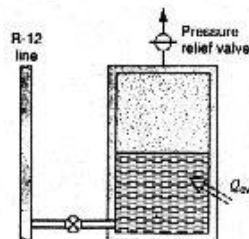
$$\Rightarrow {}_1Q_3 = m_1 C_v (T_3 - T_1) - m_e (u_3 - u_e - P_e v_e) + {}_1W_3$$

$$\Rightarrow {}_1Q_3 = m_1 C_v (T_3 - T_1) - m_e [C_v (T_3 - T_e) - RT_e] + {}_1W_3$$

$$\Rightarrow {}_1Q_3 = m_1 C_v (T_3 - T_1) - m_e (C_v T_3 - C_p T_e) + {}_1W_3$$

$$\Rightarrow {}_1Q_3 = -5.05 \text{ MJ}$$

۶۷-۶ یک مخزن صلب در ابتدا حاوی 100L، R-12، مایع اشباع و 100L بخار اشباع در 10°C است. شیر پایینی مخزن را به یک خط که در آن R-12 در 10°C ، 900 kPa جریان دارد متصل می کند. یک شیر اطمینان که در بالای مخزن نصب شده بر روی 745 kPa تنظیم گردیده است (زمانی که فشار به این مقدار برسد جرم طوری خارج می شود که فشار نتواند از این مقدار بیشتر شود). شیر مخزن اکنون باز شده و 10 kg ، R-12، از خط به داخل جریان می یابد، در این لحظه شیر بسته می شود. گرما به آرامی به مخزن منتقل می گردد، تا زمانی که جرم نهایی مخزن به 100 kg برسد، در این نقطه فرایند متوقف می شود.

الف) درکل فرایند چه مقدار جرم از شیر اطمینان خارج می شود؟

ب) چه مقدار حرارت به مخزن منتقل شده است؟
حل:

باتوجه به صلب بودن مخزن داریم: $W_{c,v} = 0$

$$m_2 - m_1 + m_e - m_i = 0 \Rightarrow m_e = m_1 + m_i - m_2$$

$$\text{داریم: } m_2 = 100 \text{ kg}, m_i = 10 \text{ kg}, m_1 = \left(\frac{V_f}{v_f}\right)_{0^\circ\text{C}} + \left(\frac{V_g}{v_g}\right)_{0^\circ\text{C}} = 141.47 \text{ kg}$$

$$\Rightarrow m_e = 51.47 \text{ kg}$$

برای محاسبه جملات مورد نیاز در قانون اول داریم:

$$m_1 u_1 = m_f u_f + m_g u_g = \left(\frac{V_f}{v_f}\right)_{0^\circ\text{C}} u_f + \left(\frac{V_g}{v_g}\right)_{0^\circ\text{C}} u_g = 5311.9 \text{ kJ}$$

تحلیل قانون اول برای یک حجم کنترل / ۱۸۷

$$V_2 = 0.2 \text{ m}^3 \Rightarrow v_2 = \frac{V_2}{m_2} = 0.002 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$P_2 = 745 \text{ kPa} \Rightarrow v_f \approx 0.000774, v_g = 0.02351, v_{fg} = 0.02273 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$v_f < v < v_g \Rightarrow x = \frac{v - v_f}{v_{fg}} = 0.05394$$

$$\Rightarrow u_2 = (u_f + x u_{fg})_{745 \text{ kPa}} = 70.3898 \text{ kJ/kg}$$

$$h_i \approx h_f)_{10^\circ\text{C}} = 45.37 \text{ kJ/kg}, h_e = h_g)_{745 \text{ kPa}} = 199.62 \text{ kJ/kg}$$

$$1st \text{ law: } Q_{C.V.} + m_i h_i + m_1 u_1 = m_2 u_2 + m_e h_e + W_{C.V.}$$

$$\Rightarrow Q_{C.V.} = 100 \times 70.3898 + 51.47 \times 199.62 - 10 \times 45.37 - 5311.9$$

$$\Rightarrow Q_{C.V.} = 11.55 \text{ MJ}$$

۶-۶۸ یک سیلندر بایار ثابت روی پیستون آن حاوی آب در 500 kPa ، 20°C است و حجم آن 1 L می باشد. انتهای سیلندر از طریق یک خط لوله و شیر به خط لوله تامین بخار وصل شده است که در آن بخار 1 MPa ، 200°C جریان دارد. حال شیر باز شده و در زمانی کوتاه بخار وارد سیلندر می شود بطوریکه حجم نهایی 10 L خواهد بود. حالت یکنواخت نهایی دوفازه است و انتقال حرارتی در طی فرایند صورت نمی گیرد. جرم نهایی درون سیلندر چقدر است؟

حل:

حجم زیر پیستون را به عنوان حجم کنترل در نظر می گیریم:

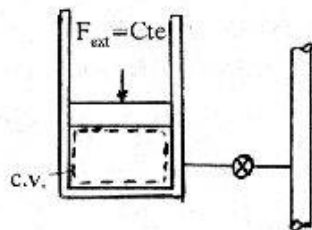
$$P_1 = P_2 = 500 \text{ kPa} = \text{فشار حاصل از بار ثابت}$$

حالت ۱: مایع متراکم 500 kPa ، $20^\circ\text{C} \rightarrow$

$$\rightarrow v_1 \approx v_f = 0.001002 \text{ m}^3/\text{kg}$$

$$h_1 \approx h_f = 83.94 \text{ kJ/kg}$$

$$u_1 \approx u_f = 83.94 \text{ kJ/kg}$$

$$m_1 = \frac{V_1}{v_1} = \frac{0.001}{0.001002} = 0.998 \text{ kg}$$

حالت ۲: 500 kPa ، دوفازه $\rightarrow h_f = 640.21 \text{ kJ/kg}$ ، $h_{fg} = 2108.47 \text{ kJ/kg}$

$$u_f = 639.66 \text{ kJ/kg}, u_{fg} = 1921.57 \text{ kJ/kg}$$

حالت ورودی بخار: 1 MPa ، $200^\circ\text{C} \rightarrow h_i = 2827.86 \text{ kJ/kg}$

$$C.V.: 1st \text{ law (USUF): } Q_{1-2} + m_i h_i = W_{1-2} + m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1, Q_{1-2} = m_e = 0$$

$$W_{1-2} = P_1(V_2 - V_1) = 500(0.01 - 0.001) = 4.5 \text{ kJ}$$

$$m_i = m_2 - m_1 = m_2 - 0.998 \text{ (kg)} \quad \text{بقای جرم:}$$

$$\text{1st law: } (m_2 - 0.998) \times 2827.86 = 4.5 + m_2(639.66 + x_2 \times 1921.57) - 0.998 \times 83.94$$

$$R = 2188.2m_2 - 2742.93 - 1921.57 x_2 m_2 \quad \text{(I)}$$

$$x_2 = \frac{v_2 - v_f}{v_{fg}} = \frac{\frac{0.01}{m_2} - 0.001093}{0.3738} \quad \text{(II)}$$

با استفاده از روابط I, II سعی و خطا می کنیم:

$$m_2 = 1 \text{ kg} \rightarrow x_2 = 0.02 \rightarrow R = -600.5 \quad \text{سعی اول:}$$

$$m_2 = 1.27 \text{ kg} \rightarrow x_2 = 0.018 \rightarrow R = -8.18 \quad \text{سعی دوم:}$$

$$m_2 = 1.28 \text{ kg} \rightarrow x_2 = 0.0179 \rightarrow R = 13.75 \quad \text{سعی سوم:}$$

m_2	R
1.27kg	-8.18
$m_2 = ?$	0
1.28kg	13.75

$m_2 = 1.274$ درون یابی

۶-۶۹ مخزن عایق بندی شده به حجم $2m^3$ محتوی آمونیاک در $20^\circ C$ و عیار 80% می باشد که بوسیله یک شیر به خط لوله ای که آمونیاک در $2MPa$, $60^\circ C$ در آن جریان دارد، متصل است. حال شیر باز می شود و آمونیاک به درون مخزن جریان می یابد. اگر سازنده بخواهد در حالت نهایی $15kg$ آمونیاک درون مخزن باشد، درجه فشاری شیر باید بسته شود؟

حل:

$$V = 2m^3, T_1 = -20^\circ C, x_1 = 80\% \quad \text{(1)}$$

$$u_1 = u_f + x u_{fg} = 1057.32, v_1 = v_f + x v_{fg} = 0.498976$$

$$m_1 = \frac{V}{v_1} = 4.01 \text{ kg}$$

$$m_2 = 15 \text{ kg}, v_2 = \frac{V}{m_2} = 0.133333, P_2 = ? \quad \text{(2)}$$

$$P_i = 2MPa, T_i = 60^\circ C, m_i \Rightarrow h_i = 1509.8 \quad \text{جریان ورودی:}$$

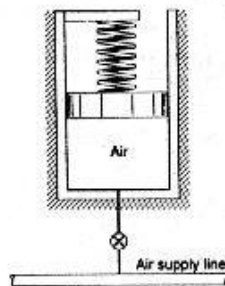
$$m_2 = m_1 + m_i \Rightarrow m_i = 10.99 \text{ kg} \quad \text{معادله پیوستگی:}$$

$$m_i h_i = m_2 u_2 - m_1 u_1 \Rightarrow u_2 = 1388.84 \text{ kJ/kg} \quad \text{قانون اول برای حجم کنترل:}$$

در ناحیه فوق گرم قرار داریم $\Rightarrow u_2 > u_{sat}$

$P = 1000 \text{ kPa}$		$P = 1200 \text{ kPa}$		جدول (B.2.2)
v	u	v	u	
0.15106	1412.04	0.13387	1446.16	
0.13333	?	0.13333	?	
0.14499	1391.31	0.12890	1425.82	
$\Rightarrow u = 1351.5 \text{ kJ/kg}$		$\Rightarrow u = 1443.96 \text{ kJ/kg}$		
P	u			
1000	1351.5			
?	1388.84	$\Rightarrow P_2 = 1080.77 \text{ kPa}$		
120	1443.96			

۶-۷۰ هوا در یک سیلندر عایق که در شکل ۶-۷۰ نشان داده شده قرار دارد. در این نقطه هوا در

25°C , 140 kPa بوده و حجم سیلندر

15 L است. سطح مقطع پیستون

0.045 m^2 و فنر خطی با ثابت

$\frac{35 \text{ kN}}{\text{m}}$ است. شیر باز شده و از خط، هوا

در 25°C , 700 kPa به درون سیلندر

جریان می‌یابد تا فشار به 700 kPa

برسد، پس شیر بسته می‌شود. دمای

نهایی را بیابید.

حل:

$$P = \frac{K \Delta x}{A_p} = \frac{Kx}{A_p} + C = \frac{KV}{A_p^2} + C = \frac{35}{(0.045)^2} V + C = 17284V + C$$

فتر خطی است:

$$P_1 = 17284V_1 + C \Rightarrow C = -119.26 \Rightarrow P = 17284V - 119.26$$

$$P_2 = 700 \text{ kPa} \Rightarrow V_2 = 0.0473999 \text{ m}^3$$

$$W_{C.V} = \int_{V_1}^{V_2} P dV = \int_{V_1}^{V_2} (17284V - 119.26) dV$$

$$= \left[8642V^2 - 119.26V \right]_{0.015}^{0.0473999}$$

$$\Rightarrow W_{C.V} = 13.608 \text{ kJ}$$

$$m_2 - m_1 - m_i = 0 \Rightarrow m_i = m_2 - m_1 \quad \text{بقای جرم:}$$

$$Q_{C.V} = 0 \Rightarrow \text{1st law: } m_1 h_1 + m_1 u_1 = m_2 u_2 + W_{C.V}$$

$$\Rightarrow m_2 u_2 + W_{C.V} - m_1 u_1 + m_1 h_1 - m_2 h_1 = 0$$

$$\Rightarrow m_2 (u_2 - h_1) + m_1 (h_1 - u_1) + W_{C.V} = 0$$

$$u_2 - h_1 = u_2 - u_1 - P_i v_i = C_{v0} (T_2 - T_1) - RT_1 = C_{v0} T_2 - C_{p0} T_1 \quad \text{از طرفی:}$$

$$h_1 - u_1 = u_1 + P_i v_i - u_1 = C_{v0} (T_1 - T_1) + RT_1 = C_{p0} T_1 - C_{v0} T_1 = 85.5691 \text{ kJ/kg}$$

$$m_1 (h_1 - u_1) = \frac{P_1 V_1}{RT_1} (h_1 - u_1) = 2.1 \text{ kJ}$$

$$m_2 = \frac{P_2 V_2}{RT_2} \Rightarrow \frac{P_2 V_2}{RT_2} (C_{v0} T_2 - C_{p0} T_1) + 2.1 + 13.608 = 0$$

$$\Rightarrow \frac{115.61}{T_2} (0.717 T_2 - 1.004 \times 298.15) + 15.708 = 0$$

$$\Rightarrow 82.892 - \frac{34606.9}{T_2} + 15.708 = 0 \Rightarrow 98.6 = \frac{34606.9}{T_2}$$

$$\Rightarrow T_2 = 350.98 \text{ K}$$

۷۱-۶ یک کیسه ارتجاعی که در ابتدا خالی است به خط تغذیه بخار اشباع R-22 با درجه حرارت

10°C متصل است. شیر رایازی کنیم و کیسه به آهستگی و در درجه حرارت ثابت تا قطر نهایی

2 m باد می شود. کیسه را در فشار ثابت $P_0 = 100 \text{ kPa}$ تا رسیدن به قطر کروی $D_0 = 1 \text{ m}$

باد می کنیم بعد از این نقطه، فشار و قطر طبق رابطه زیر بایکدیگر مرتبط هستند:

$$P = P_0 + C \left[1 - \left(\frac{D_0}{D} \right)^6 \right] \frac{D_0}{D}$$

حداکثر فشار ثبت شده در طول فرایند 500 kPa است. مقدار انتقال حرارت به کیسه در طول

فرایند باد کردن را حساب کنید.

حل: فرایند از دو مرحله تشکیل شده:

1- 2: فرایند باد کردن در فشار ثابت تا قطر $D_0 = 1 \text{ m}$

3- 2: فرایند باد کردن با تغییر فشار طبق رابطه داده شده

$$\frac{dP}{dD} = C \left[-\frac{D_0}{D^2} + \frac{7D_0^7}{D^8} \right] = \frac{CD_0}{D^8} (-D^4 + 7D_0^6) = 0$$

$$\Rightarrow D^4 = 7D_0^6 \Rightarrow D = 1.62658 m$$

$$D = 1.62658 m \Rightarrow P_{max} = 500 kPa \Rightarrow C = \frac{P_{max} P_0}{\left[1 - \left(\frac{D_0}{D} \right)^6 \right] \frac{D_0}{D}} \Bigg|_{D=1.62658}$$

$$\Rightarrow C = 687.767$$

$$\Rightarrow (D > 1) \Rightarrow P = 100 + 687.767 \left[1 - \frac{1}{D^6} \right] \frac{1}{D} = 100 + \frac{687.767}{D} - \frac{687.767}{D^7}$$

در طول فرایند 1 تا 2 فشار ثابت است و حجم از صفر به $\frac{\pi}{6} D_2^3$ میرسد

$$D_2 - D_0 = 1 \Rightarrow V_2 = 0.523599 m^3 \Rightarrow {}_1W_2 = P \Delta V = 52.3599 kJ$$

$${}_2W_3 = \int_{V_2}^{V_3} P dV = \int_{D=1}^{D=2} \left[100 + 687.767 \left(\frac{1}{D} - \frac{1}{D^7} \right) \right] \left(\frac{\pi}{2} D^2 \right) dD$$

$${}_2W_3 = \frac{\pi}{2} \left[100 \frac{D^3}{3} + \frac{687.767}{2} D^2 + \frac{687.767}{4D^4} \right]_1^2 = 1733.83 kJ$$

$$\Rightarrow {}_1W_3 = {}_1W_2 + {}_2W_3 = 1786.19 kJ$$

$$D_3 = 2m \Rightarrow P_3 = 438.51 kPa, T_3 = 10^\circ C, V_3 = 4.1888 m^3$$

$$\Rightarrow v_3 = 0.057784 m^3/kg, h_3 = 258.28 kJ/kg \Rightarrow u_3 = h_3 - p_3 v_3 = 232.95 kJ/kg$$

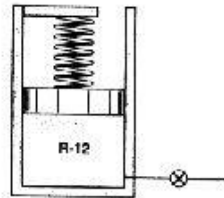
$$m_i = m_3 = \frac{V_3}{v_3} = 72.49 kg \quad \text{معادله پیوستگی:}$$

$$1st \text{ law: } {}_1Q_3 + m_1 u_1 + m_i h_i = m_3 u_3 + m_e h_e + {}_1W_3 \Rightarrow {}_1Q_3 - m_3 (u_3 - h_i) + {}_1W_3$$

$$i) x=1, T=10^\circ C \Rightarrow h_i = h_g = 253.42 kJ/kg$$

$$\Rightarrow {}_1Q_3 = 302.32 kJ$$

۶-۷۲ سیلندر نشان داده شده در شکل ۶-۷۲ شامل پیستونی است که بایک فنر خطی

بارگذاری شده است. مجموعه محتوی 1kg از مبرد R-12 در 100°C ، 800kPa می باشد. ثابت فنری 50kN/m و سطح مقطع پیستون 0.05m^2 می باشد. حال شیر روی سیلندر باز می شود تا اینکه نصف جرم اولیه از آن خارج شود. حرارت طوری انتقال می یابد که دمای نهایی مبرد R-12، 10°C باشد. حالت نهایی مبرد R-12، (P_2, x_2) و مقدار انتقال حرارت به سیلندر بیاید.

حل:

$$m_1 = 1\text{kg}, P_1 = 800\text{kPa}, T_1 = 100^{\circ}\text{C}, k = 50\text{kN/m}, A = 0.05\text{m}^2 \quad (1)$$

P	h	v	u
750	249.89	0.03174	226.08
800	h_1	v_1	u_1
1000	247.61	0.02313	224.48

$$h_1 = 249.44, v_1 = 0.03002, u_1 = 225.76$$

$$m_2 = 0.5\text{kg}, T_2 = 10^{\circ}\text{C}, P_2 = ?, x_2 = ? \Rightarrow \quad (2) \text{دوفازی}$$

$$P_2 = 423.3, v_{2f} = 0.000733, v_{2fg} = 0.04018, u_{2f} = 45.06$$

$$u_{2fg} = 129.36, h_{2f} = 45.37, h_{2fg} = 146.37$$

$$m_c = 0.5\text{kg}, h_c = \frac{h_1 + h_2}{2} \quad (e)$$

$$P_1 = \frac{ky_1}{A}, \quad P_2 = \frac{ky_2}{A}$$

y_1, y_2 مقدار فشردگی فنر (از حالت عادی خود):

$$\Rightarrow \Delta y = y_2 - y_1 = \frac{A}{k}(P_2 - P_1), \quad \Delta V = A\Delta y = \frac{A^2}{k}(P_2 - P_1)$$

$$V_2 = V_1 + \Delta V = m_1 v_1 + \frac{A^2}{k} (P_2 - P_1) = 0.011185 \text{ m}^3$$

$$v_2 = \frac{V_2}{m_2} = 0.02237 \text{ m}^3/\text{kg} \quad , \quad x_2 = \frac{v_2 - v_{2f}}{v_{2fg}} = 0.54$$

$$h_2 = h_{2f} + x h_{2fg} = 124.12 \text{ kJ/kg} \quad , \quad u_2 = u_{2f} + x u_{2fg} = 114.91 \text{ kJ/kg}$$

$$h_e = \frac{h_1 + h_2}{2} = 186.78 \text{ kJ/kg}$$

$$W_{1-2} = \int P dV = \int_{y_1}^{y_2} \frac{ky}{A} \cdot A dy = \int_{\frac{P_1 A}{k}}^{\frac{P_2 A}{k}} ky dy = \frac{k}{2} \left[\left(\frac{P_2 A}{k} \right)^2 - \left(\frac{P_1 A}{k} \right)^2 \right] = -11.52 \text{ kJ}$$

$$Q_{1-2} = m_e h_e + m_2 u_2 - m_1 u_1 + W_{1-2} = -86.4 \text{ kJ}$$